
This is the **published version** of the bachelor thesis:

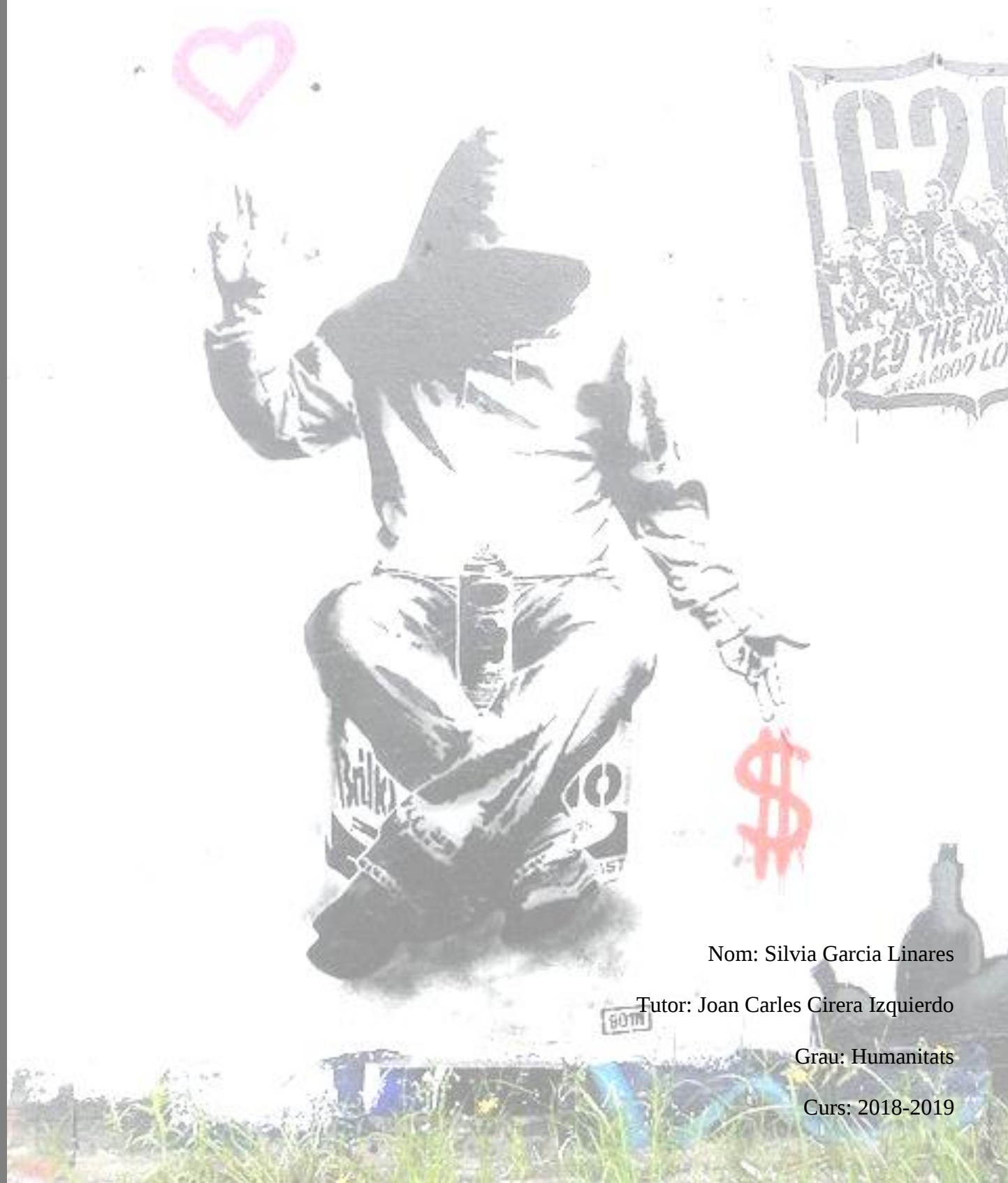
Garcia Linares, Silvia; Cirera Izquierdo, Joan Carles, dir. Trangressió ètica i artística. A propòsit de Banksy. 2019-06-10. (1139 Grau en Humanitats)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/211531>

under the terms of the license

Transgressió ètica i artística

A PROPÒSIT DE BANKSY

Nom: Silvia Garcia Linares

Tutor: Joan Carles Cirera Izquierdo

Grau: Humanitats

Curs: 2018-2019

*“There’s nothing more dangerous than someone
who wants to make the world a better place”.*

Banksy

Agraïments

Som un llibre en constant edició. Malgrat que tothom pot veure la portada, el nostre interior l'escriuen aquelles persones amb les que convivim. Algunes d'elles desitjariem que les pàgines que escrivissin fossin infinites però el millor de viure és adonar-nos que certes persones per molt que no hi siguin mai marxaran.

En qualsevol moment pot ocórrer un fet que trenqui el transcurs de les pàgines anteriors, que canviï l'argument del llibre, el nostre pensament sobre la definició que teníem de nosaltres mateixos. El consol més gran és que sempre romandrà l'orgull i la bellesa de que l'essència dels que ens rodegen formi una part de nosaltres, quelcom invencible que ens defineix.

Per això vull mostrar el meu agraïment a les principals persones que han fet possible escriure aquest capítol dins del meu llibre:

Als meus pares i la meva germana per ser escriure les pàgines més boniques de la meva història, per definir-me, per ser el meu suport i guia incondicionalment.

A la meva parella per ser el millor company de viatge i de vida.

Al meu tutor pel recolzament i la motivació oferta al llarg de la realització del treball.

ÍNDEX

1. Introducció	3
Objectius	5
Metodologia	5
2. L'art de Banksy: rebel·lió o consum?	7
2.1 La societat de masses	7
2.2 La mort de l'art i el naixement d'un nou art filosòfic.....	15
3. Banksy: Geni o oportunista?	22
3.3.1 L'artista	22
3.3.2 L'obra de Banksy	23
3.3.3 Més enllà de l' <i>street art</i>	28
3.3.5 Impacte social.....	35
4. Conclusions	42
5. Bibliografia.....	45
6. Annexos	47

Resum

L'street art o art urbà és una vessant artística en auge als noranta.

Centra la seva acció en l'espai urbà amb l'objectiu de sorprendre i estar a l'abast de tots els públics. Actualment s'ha convertit en una disciplina que genera gran interès en el mercat artístic fins el punt que les obres poden assolir un valor fins varis milions de dòlars.

La controvèrsia sorgeix a partir del conflicte entre l'origen d'aquest art en un ambient il·legal i la inadequació de l'obra fora de l'espai públic, accentuada pels interessos de la societat de masses de comercialitzar amb aquest art encara que generi la pèrdua de l'essència original.

En el cas de Banksy la seva obra ha esdevingut tot un fenomen cultural des de la vessant estètica pel seu atractiu, però sobretot per la transmissió d'un potent missatge entorn la crítica política, econòmica i social. El contingut ideològic és la base d'aquest art contemporani i això comporta reflexionar sobre fins a quin punt resulta factible: quins són els límits d'incidència de l'art en la societat?

Paraules clau: *street art*, art urbà, espai públic, societat de masses, Banksy, art contemporani.

1. Introducció

La pregunta sobre a què ens referim quan parlem d'art és una constant al llarg de la història, és un dels termes que més controvèrsia ha generat en l'establiment d'una definició unànime, com pot ser també el cas del mot *cultura*.

En els nostres dies acceptem per *art* allò que els crítics i experts en la matèria denominen com a tal. Aquest estudi no pretén establir una definició però sí una reflexió sobre el sorgiment d'una nova dimensió artística a través de l'obra de Banksy.

És irrefutable que l'art, de la mateixa manera que les societats, no es manté inamovible en el temps i presenta diversos gèneres i estils al llarg de la història. En l'època actual es pot apreciar que l'art va molt més enllà de l'antiga *tekne* o, contràriament, l'assoliment de l'art per l'art. Les creacions artístiques presenten una gran complexitat que en ocasions genera que l'estètica origini certa controvèrsia fins el punt de qüestionar si realment tot és susceptible de ser etiquetat com a art. En el cas de Banksy l'estètica perd rellevància ja que el rerefons ideològic és el que té el major pes. També cal destacar que en l'art contemporani es traça un nou marc conceptual adaptat a la nova dimensió artística que sorgeix de les últimes tendències.

El receptor és un element clau en aquesta nova dimensió artística, ja que adopta un rol d'acció més enllà de la mera contemplació. El sorgiment de l'*street art* o art urbà és un clar exemple de la capacitat d'acció de l'espectador. L'art urbà fa entrar en conflicte la moralitat i el gaudi de l'espectador. La il·legalitat d'utilitzar l'espai públic com a llenç s'enfronta a la sorpresa de localitzar l'art en qualsevol racó més enllà dels espais tradicionalment estipulats com galeries, museus i exposicions.

A més a més l'espai públic és un entorn que fa esdevenir l'obra com a efímera i vulnerable, per això, és el receptor l'encarregat de mantenir la legitimitat de l'obra i això comporta que la creació i la recepció es trobin profundament modificades i adaptades a la nova realitat. El procés d'acollida i acceptació en el sorgiment d'una nova realitat artística, que en un principi trenca amb les normes establertes, suposa tot un impacte social.

Una societat de masses basada en el consumisme es troba seduïda per la dificultat d'adquirir una obra situada en l'espai urbà i per la singularitat intrínseca d'aquest art. Cal tenir present que a tot això es suma que ens trobem immersos en una cultura de l'espectacle en la que l'anonimat de l'artista genera un gran valor tan per la intriga com pel mite que es produeix al seu voltant. Això dona peu a un gran nombre d'especulacions creixentades pels reiterats aldarulls de l'artista que es poden visualitzar com una mostra més de reivindicació, com és el cas de la recent autodestrucció de l'obra *Girl with balloon* que Banksy va planejar durant la seva comercialització a la casa de subhastes Sotheby's a Londres.

Tot i això és qüestionable el punt en que l'obra s'adequa amb la mentalitat de l'autor o si és tan sols un mitjà més per l'assoliment de prestigi, per generar un lloc dins de l'elit. És en la recepció de l'obra on s'exploren els límits de la veritable valoració del talent del creador.

L'artista Banksy és una moda dins els cercles més alts de la crítica artística o és realment valorat per tal que la seva obra no esdevingui un exemple més d'allò efímer i intranscendent?

Objectius

Els objectius d'aquest treball giren entorn la reflexió sobre l'art en l'època actual. En primer lloc es pretén obtenir una comprensió de l'art contemporani, concretament de l'art urbà i la seva situació actual. Assolir a través de l'establiment d'un marc teòric la conceptualització que conforma l'art actual i el desenvolupament d'una visió crítica en la seva valoració i comercialització. D'aquesta manera podrem corroborar que l'art ha patit una evolució, un resorgiment a partir de la declaració de la mort de l'art de diversos autors i apreciar la incidència del sistema social i polític en aquest canvi.

En segon lloc es du a terme l'aplicació pràctica del darrer objectiu esmentat a partir d'un estudi centrat en la figura i l'obra de Banksy amb la finalitat de poder visualitzar la transcendència de la seva trajectòria. Aquest objectiu permet constatar la complexitat del personatge través de la comprensió de la intencionalitat de l'artista, una postura crítica que corrobora la necessitat d'actualitzar la nostra visió sobre l'art.

Per finalment complir amb l'objectiu principal que es tracta d'una aproximació a *l'street art* com un recurs per qüestionar-nos l'art i la conseqüent demostració de la capacitat d'intervenció social i per tant, la necessitat d'una major dignificació i reconeixement.

Metodologia

La metodologia utilitzada es centra primerament en l'estudi de diferents filòsofs contemporanis que plantegen la situació i conformació de les noves dimensions artístiques.

Un cop finalitzat l'estudi, per visualitzar la teorització d'aquest art, es relaciona el contingut amb el cas concret de Banksy a partir d'un anàlisi de la seva obra des del punt de vista ideològic i artístic.

El conseqüent impacte social s'il·lustra a través d'un recull de notícies que formen la visió mediàtica de l'artista, l'experiència personal de la visita d'una de les seves exposicions i una enquesta realitzada a individus de diferents rangs d'edat proporcionen la interpretació de la realitat de la recepció d'aquest art.

2. L'art de Banksy: rebel·lió o consum?

El missatge que es veu reflectit en les obres de l'artista mostren el rebuig a una societat capitalista globalitzada i que per tant, el situen en contra del sistema establert. Per aquest motiu podria establir-se una postura rebel però el mercat que gira entorn el seu art porta a reflexionar davant de quin tipus d'art ens trobem i com influencia la societat en ell.

2.1 La societat de masses

La societat de masses és la que configura el mètode de consum actual que es basa en una dependència total del sistema que incita a un consum impulsiu per obtenir uns beneficis immediats. Així s'estableix la comercialització actual de l'art que ens permet platejar-nos fins a quin punt l'artista intervé o es troba involuntàriament immers en el mercat.

Theodor W. Adorno i Edgar Morin en la seva obra *La industria cultural* il·lustren el mecanisme que configura la societat de masses.

Adorno estableix les bases del funcionament d'aquesta indústria a partir de la deshumanització de l'art i conseqüentment la creació d'una consciència d'acord amb el caràcter industrial d'aquest sistema.¹

La deshumanització de l'art es fa tangible en la mesura en que l'obra perd la seva autonomia en el moment en que s'adopta com a metodologia de treball formes que s'apropen al màxim a la producció industrial en la que destaca cada cop més una definida divisió del treball.

¹ Morin, Edgar i Theodor W. Adorno (1967), *La industria cultural*, trad. Susana Constante, Buenos Aires: Galerna, pp-9-20

L'obra d'art es troba plenament manipulada per atorgar una falsa sensació de benefici immediat i d'individualitat. Aquesta falsedat es pot exemplificar a través d'autors com Walter Benjamin.

En *La obra de arte en la época de su reproductibilidad técnica* (1935) Benjamin presenta el concepte de l'*autenticitat* que es basa en l'aquí i l'ara de l'obra, el veritable immediat, que manca en la reproducció de l'obra.

L'autor esdevé clau per visualitzar com afecta a l'obra d'art la indústria cultural per la concepció de l'*aura*.

La definició d'aura es mostra en el següent fragment: « *Conviene ilustrar el concepto de aura [...] Definiremos esta última como la manifestación irreplicable de una lejanía (por cercana que pueda estar).*»²

L'aura emmarca el procés de creació o el moment històric, entre d'altres, que és al que fa referència l'autor amb la paradoxa de llunyania propera. En general són diversos els factors que constitueixen la mostra de que l'aura intrínsecament aporta un valor cultural i espiritual que es devalua en la reproducció. L'aura és l'essència de la singularitat de l'obra d'art, el que la fa esdevenir única i irreplicable.

Un dels fets més perjudicials pel que respecte a l'obra és el trencament d'aquesta aura amb la deshumanització del procés i la pèrdua de la singularitat a causa de la reproducció. L'obra d'art passa a ser cosificada i tractada com a mera mercaderia.

Procediments emprats en la producció d'obres en l'art urbà són una clara mostra del trencament de l'aura, en el cas de la serigrafia es produeixen entre centenars i mil exemplars però la qualitat de les peces es va perdent conforme va augmentant el nombre, la primera peça és la que té el major valor i la millor qualitat perquè és la que més s'assimila a l'original.

² Benjamin, Walter (1989), «La obra de arte en la época de su reproductibilidad técnica» a *Discursos Interrumpidos I*, Buenos Aires p-4.

Tot i això l'auge de la reproducció és degut a que en la recepció de l'obra es sobreposa el valor d'exhibició al cultural³, anteriorment esmentat, ja que està enfocat a arribar al màxim d'espais i individus possibles per així obtenir el major benefici i prestigi.

Per tant, la indústria cultural suposa un perill en relació a la reproducció i en general, l'adopció de formes industrials, ja que provoquen una degradació de l'obra d'art en tots els àmbits, especialment en la seva recepció.

La recepció de l'art és l'altre qüestió que tracta Adorno a partir de la generació d'una consciència adaptada a la indústria.

Aquesta consciència es caracteritza per un conformisme resultant de la debilitat del jo causada per l'accentuada dependència que crea el sistema.

L'obra que va realitzar junt amb Marx Horkheimer en la que s'usa per primer cop el terme *industria cultural*, mostra la posició de dominats en la que es troben els consumidors i la pressió social que els impulsa al conformisme. L'autor afirma: «*Quien no se adapta resulta víctima de una impotencia económica que se prolonga en la impotencia espiritual del aislado*».⁴

El control d'aquesta mentalitat el desenvolupa Edgar Morin. La clau de l'èxit d'aquesta classe de sistema es basa en un domini psíquic de la societat protagonitzat per un sector privat i per l'Estat.

La preocupació per el consum basat en una estructura burocràtica i industrial és el que uneix l'Estat l'objectiu del qual és l'educació i promoció de valors tradicionals i l'àmbit privat mogut per l'interès de complaure a l'espectador a través de l'entreteniment per assolir el màxim benefici i un consum immediat.

³ Ibid. p-6

⁴ Horkheimer, Max i. Adorno, Theodor W. «La industria cultural. Iluminismo como mistificación de masas» en *Dialectica del iluminismo*, Buenos Aires, 1988. p- 8

Aquesta compatibilitat entre ambdós poders es centra en una homogeneïtzació.

Per una banda es produeix la unió de diverses edats en un mateix sector a partir d'una nova divisió del públic al que es dirigeix. Es pot observar una clara predominança del sector juvenil per tal de minimitzar la diferència entre l'àmbit infantil i adult i així assolir la recepció del màxim d'individus amb la ampliació del rang d'edat.

Tot i això la homogeneïtzació també es produeix en l'àmbit dels sexes en la que destaca una major tendència al sexe femení. Encara que el més important és la realització d'una cultura homogeneïtzada prenent com a referent les tendències sorgides de les àrees amb més influència (model americà).

Un cop reduïdes les diferències entre edat, sexe i nacionalitat és clarament tangible l'assoliment d'un públic universal que permeti el màxim consum dels productes.

Tot i que l'organització del sistema resulta tot un èxit des del punt de vista teòric en la seva pràctica comporta una greu problemàtica social.

La creació d'un rang d'edats tan ampli suposa una precocitat en el joves i una immaduresa prolongada dels adults. Segons el meu parer també és destacable dins les conseqüències a nivell social, encara que no es cita en la obra, a nivell col·lectiu una falsa igualtat de gèneres i en general, pres de la unió de les diferents costums en una sola cultura, un pèrdua cultural irreparable. Però sobretot el més rellevant a nivell individual és la manca d'identitat personal on es fa factible el triomf total del sistema. Els diversos factors de manipulació psicològica anteriorment esmentats arriben fins a límits insospitats, fins a deixar enrere l'antiga màxima socràtica de conèixer-se a un mateix per arribar a la veritat. El que hauria suposat en el Romanticisme una frustració vital irreparable, avui en dia es tradueix a una omisió produïda per estàndards establerts.

La falta de reconeixement personal converteix els individus en consumidors vulnerables i fàcilment manipulables. En general es crea una actitud passiva conscient, el sistema actual no és un secret silenciats, és una mentida anunciada en la que els individus es fan els cecs i els sords per tal de no afrontar la realitat a la que es troben sotmesos, resulta molt més complicat batallar constantment en contra un sistema que ha absorbit tots els sectors de la societat que adoptar, l'anteriorment esmentada, impotència espiritual de l'aïllat. L'essència d'aquest darrer aspecte Adorno la resumeix a la perfecció: «*La idea que el mundo quiere ser engañado, se ha hecho más real de lo que jamás pretendió ser*».⁵

Pel seguiment dels estàndards, Edgar Morin afirma que l'autor no és capaç d'identificar-se amb la seva obra. Com podria fer-ho sense tenir definida la seva identitat?

En aquest sentit es pot interpretar la força del missatge que transmet Banksy en les seves obres i en especial la rata, el seu emblema per excel·lència, com una reacció per reafirmar la seva identitat a partir de posicionar-se en contra el sistema establert, en contra una massa manca de personalitat. Posteriorment tractarem amb més profunditat el missatge de les seves obres, tot i això, per il·lustrar aquesta postura enfront la societat és interessant citar una de les frases de l'autor en referència al seu emblema: «*If you feel dirty, insignificant or unloved, then rats are a good role model*».

Tot i l'actitud que adopta Banksy la societat està estructurada de manera que és impossible mantenir-se al marge, especialment en el seu cas, per esdevenir una barreja excel·lent pel consum. Una mostra és el mercat generat al seu voltant sense el seu consentiment. Aquest aspecte incita a reflexionar sobre la vulnerabilitat de l'obra i la manca de capacitat d'actuació del seu creador.

⁵ Morin, Edgar i Theodor W. Adorno (1967), *La industria cultural*, p-16.

El documental *Saving Banksy* mostra la realitat de la comercialització del seu art. Al principi se'ns mostren una sèrie d'artistes del mateix àmbit, entre els que destaca Ben Eine, una de les poques persones que coneixen la verdadera identitat de l'artista. És una bona introducció a l'art urbà i els diferents estils seguit per la visió de Banksy de la mà d'experts en l'àmbit artístic que arriben a adjectivar-lo com "el pròxim Andy Warhol".

Tot i això, el que resulta més interessant és la mostra de dues postures oposades enfront l'art de Banksy: per una banda Ben Grief, un col·leccionista d'art, que es postula a favor de la conservació de les obres per un fi totalment artístic. Per l'altra banda, Stephan Keszler, un comerciant d'art, que cerca el benefici de les obres i conseqüentment el sorgiment d'un mercat elitista.

Stephan resulta clau per entendre el cercle capitalista sense sortida en el que es troba immers l'artista. Aquest comerciant justifica la venda d'obres de l'autor sense el seu consentiment declarant-se un fan de Banksy, un argument que trontolla tenint en compte que Banksy va condemnar la venda de les seves obres. A més a més, la visió d'una exposició a Miami organitzada per Keszler mostra el cercle elitista de la exhibició amb fets com la presentació d'obres de la visita de l'autor a Palestina al 2007. Aquestes pintures van ser creades amb la intenció de transmetre un potent missatge a la societat de la situació d'aquell indret i dues d'elles (*Wet Dog* i *Stop and search*) es trobaven exposades. Això demostra els límits als que arriba l'ambició, van dur a terme el perillós viatge tan sols per obtenir aquells dos fragments de paret per posteriorment posar-los a la venda sabent que la procedència de les obres augmentaria el seu valor econòmic.

En canvi, Ben representa realment els valors que suposen el respecte i l'admiració per l'autor i en especial per les seves obres. Es registra la lluita del col·leccionista per protegir i conservar el valor de l'única obra que es conserva de la seva visita a San Francisco al 2010, la rata socialista del districte Haight-Ashbury de la ciutat.⁶

En primer lloc transcorren vuit mesos de tràmits administratius per la retirada de l'obra de la paret (de maig a desembre del 2010). El que en un primer moment suposa un problema pel propietari, ja que són els responsables de retirar els grafitis i corrien el risc de ser sancionats econòmicament, esdevé tota una fortuna al descobrir l'autoria i el valor de la pintura i acaba demanant la xifra de 32765 dòlars per la seva retirada, fins i tot el propietari de la teulada a la que necessitaven accedir per arribar a l'obra els demana 5000 dòlars.

Tot i les dificultats administratives i econòmiques que es presenten en un principi, aconsegueix retirar l'obra i apareix un nou handicap en la recerca d'un lloc on exposar-la. L' SFMOMA ni posteriorment cap museu accepta l'obra ja que no conté la firma de l'autor com a mostra del seu consentiment encara que Banksy la va autenticar a la seva web.

Ben volia assegurar-se del bon ús de l'obra i encara que Stephan va posar-se en contacte amb ell per tal d'afegir l'obra a la seva galeria es va negar, tan sols va acceptar exhibir-la en la seva exposició a Miami amb la condició que no es comercialitzés amb ella després que Stephan insistís en que la visualització de l'obra despertaria l'interès de molts museus. Encara que no es va comercialitzar, va ser exposada en una sala VIP i la negativa dels museus seguia vigent.

⁶ Vid.: Annex 1

El col·leccionista es va mantenir ferm davant la insistència d'Stephan que va arribar a oferir mig milió de dòlars i posteriorment altres ofertes que assolien els set-cents mil dòlars.

Finalment l'obra ha estat restaurada i conservada correctament després d'una inversió total de quaranta mil dòlars. S'ha exposat a Miami, San Francisco i Los Angeles amb les condicions que siguin exposicions públiques en les que es fomenti el valor grafit i no suposi cap comercialització.⁷

Aquesta producció fa evident la necessitat d'obtenir més recursos que potenciïn la dignificació de les obres d'art urbà i la protecció d'aquestes on van ser concebudes. Nombrosos grafits de l'autor no s'han conservat perquè han set posteriorment pintats. És imprescindible per la perpetuació d'aquesta vessant artística una major ajuda en la defensa i acceptació de l'art urbà. Un exemple el cas de la modificació de la legislació de San Francisco, quatre anys després de la visita de l'artista, retirant les multes a els propietaris de les zones on es realitzen grafits.

Com bé indica el seu títol, *Saving Banksy*, és un bon recurs per la conscienciació de la societat sobre el correcte ús de l'art i el respecte a l'artista.

Podríem considerar lícita la desubicació de l'art amb un fi de conservació, com és el cas de Ben, però no és tolerable l'adquisició d'aquest per la recerca d'un benefici econòmic que dóna preferència a augmentar un mercat aliè a l'autor que el desautoritza i desposseeix de les seves obres, les converteix en mera mercaderia i destrueix el seu verdader valor artístic.

⁷ Vid.: <https://www.savethebanksy.com/>

2.2 La mort de l'art i el naixement d'un nou art filosòfic

Al llarg de la història tot sorgiment d'una nova vessant artística, més enllà del tradicionalment establert com a tal, ha generat una gran controvèrsia sobre quines són les qualitats que ha de seguir una corrent per a ser acceptada com a art.

Per tal de comprendre la magnitud i complexitat de l'art i el perquè pot arribar a incorporar disciplines tan distants (però igualment vàlides), és necessari desprendre'ns de certes connotacions que atribuïm inconscientment al vocabulari artístic i de la realitat social que influencia i determina la tipologia d'art que es produeix.

Nicos Hadjinicolau en *Historia del arte y lucha de clases* reconstrueix la concepció d'estil i estableix la relació de l'art amb la societat a partir de la lluita de classes. En quant a l'estil és important trencar la carrega estètica a la que sol estar lligada al terme per buidar l'art de la seva essència. Seguint el pensament de Frederick Antal defineix l'estil com: « [...] una combinación específica de elementos formales y temáticos de la imagen, combinación que es una de las formas particulares de la ideología global de una clase social.»⁸

Antal concep l'estil com la combinació de forma i tema, entenent la forma com un factor depenent de la filosofia del moment i el tema com el punt de vista de les idees del públic a través de l'autor. Aquests factors estan intrínsecament lligats a una classe social.

L'estudi exhaustiu del que realment transmet la paraula *estil* comporta que Nicos substitueixi el mot per *ideologia en imatges*. El canvi no suposa simplement un nou joc de paraules, sinó que proposa un replantejament de tot el que rodeja el seu significat. Implica una consciència de pertinença a una classe i una visió de la realitat determinada per aquesta.

⁸ Hadjinicolau, Nicos (1975) *Historia del arte y lucha de clases*, trad. Aurelio Garzón del Camino, Madrid: Siglo XXI de España Editores. p-95

En relació a aquest aspecte també es presenta com a problemàtica el fet que alguns sectors de la societat no han tingut representació en la ideologia en imatges a causa que no han produït imatges, llavors la ideologia en imatges sempre ha estat el reflex de les classes dominants de la societat.

D'aquesta manera s'ha generat un monopoli que justifica la lluita de Banksy pel qual les imatges que produeix representen la ideologia d'una minoria social, contra les classes dominants que es volen apropiat del seu art.

L'art passa a ser un mètode de producció que és la mostra d'un estil de vida. Es corrobora l'èxit de Banksy en tots els sectors de la societat: en el cas de les classes més baixes, per la representació de la seva realitat social i la empatia sorgida del sentit de pertinença al col·lectiu que retrata l'artista; en el cas de les classes dominants, per la tradició d'exclusivitat de l'art i la seducció de la novetat.

El plantejament de Nicos justifica a la perfecció la situació de l'art de Banksy, inconcebible sense tenir en compte la configuració del sistema de la societat, tant des d'un punt de vista polític (societat de masses) com des d'un punt de vista social (lluita i desigualtat de classes).

Més enllà de Banksy, la concepció de l'art que es defineix a partir d'una base centrada en la configuració social de la societat, lògicament no només afecta a nivell teòric sinó que també comporta una modificació en la pràctica, en l'anàlisi de les obres. Nicos proposa: «[...] es necesario desde ahora remplazar la pregunta idealista “¿Qué es bello?” o “¿Por qué esta obra es bella?” por la pregunta materialista siguiente: “¿Quién, cuándo y por qué se siente esta obra como bella?”».⁹

⁹ Ibid. p-212

Es deslliga el terme bellesa, que sol ser concebut com una condició intrínseca en l'art, per un correcte estudi i s'interpreta que el plaer d'observació d'una imatge és sinònim del reconeixement ideològic, no exclusiu d'un gaudi estètic.

Conseqüentment trenca amb el concepte d'*obra mestra*. Totes les obres pertanyen a la producció d'imatges: «*Toda imagen, ya sea considerada como “grande” o “menor”, ya se halle en los dipósitos o expuesta en una sala de museo, está caracterizada esencialmente por la ideología en imágenes a la que pertenece.*»¹⁰

Arthur Danto tracta més extensament aquesta qüestió, com el propi nom indica, en *¿Qué es una obra maestra?*. Danto reflexiona sobre el concepte d'*obra mestra* i el que implica per l'artista la tradicional obsessió per produir-ne una.

El seu pensament gira entorn que la idea d'una obra mestre avui en dia no està tan sobrevalorada com en el passat, tant ella com el concepte de geni, han estat superats. El que realment crea un art distintiu és l'adaptació al llenguatge del moment (en aquest sentit l'art urbà seria un clar exemple d'obra mestre) i especialment, la nova dimensió filosòfica inherent en l'art contemporani. És remarcable la cita que fa l'autor de Hegel: «*El arte nos invita ahora a examinarlo a través del pensamiento, y no para suscitar una renovación artística, sino para reconocer filosóficamente qué es.*»¹¹

És lògic que Hegel anunciés la mort de l'art entès com el sorgiment d'una nova dimensió artística. És la fi de l'art tradicional (art oriental, preclàssic, grec, romàntic), s'obre pas un art postromàntic que modifica el que era concebut com art.

¹⁰ Ibid., p-207

¹¹ Apud.: Danto, Arthur C. et al. (2002), «La idea de obra maestra en el arte contemporáneo» a *¿Qué es una obra maestra?*, trad. María José Furió, Barcelona: Crítica, p-141.

Òscar Cubo Ugarte en l'article *Hegel y el fin del arte* fa una excel·lent síntesis d'aquesta idea sobre la tesis de la fi de l'art de Hegel: «*Con el arte romántico comienza el arte a trascenderse más allá de si mismo, y el resultado de esta trascendencia lo constituye el arte contemporáneo, donde el arte ha llegado a cuestionar artísticamente sus propias fronteras y se ha diseminado en una inagotable proliferación de nuevos ámbitos [...].*»¹²

El moviment del romanticisme és el que posa les inquietuds de l'esperit en l'epicentre de la qüestió. Llavors no és d'estranyar que l'art que prossegueix al romanticisme es centri en el pensament que implica una individualitat, una subjectivitat, que el fa esdevenir un exemple de filosofia.

Danto afirma que la subjectivitat suposa que hem de descartar la percepció per reconèixer l'art. El que percebem està influenciat pel que coneixem o desitgem i s'hi suma el fet que una obra d'art pot resultar perceptivament indiscernible d'allò que no ho és. Les premisses per identificar una obra d'art van més enllà del que es pot veure a simple vista.

A partir del pensament de Danto, Francisca Pérez Carreño estableix la definició d'obra d'art com: «*un objeto (o) bajo una interpretación (I) donde I es una clase de función que transfigura o en una obra.*»¹³

La interpretació desenvolupa un paper fonamental en la classificació d'una creació com a obra d'art. A diferència de la percepció que obtenim a simple vista, que ens ofereix les propietats físiques d'un objecte, la interpretació és la que aporta informació sobre el significat de les propietats de l'obra.¹⁴

¹² Cubo Ugarte, Óscar. (2010). *Hegel y el fin del arte*. HYBRIS: Revista de Filosofía, Vol 2, Iss 1, p-17

¹³ Danto, Arthur C. [et al.] (2005), *Estética después del fin del arte: ensayos sobre Arthur Danto*, Francisca Pérez Carreño (ed.), trad. Mª José Alcaraz, Salvador Rubio Marco y Gerard Vilar, Madrid: A. Machado Libros. p-213

¹⁴ Ibid. p-79

En el cas de Danto podem diferenciar dos estils d'interpretació segons Gerard Vilar¹⁵: una interpretació que s'adjectiva com a il·lustrada, basada en una exposició de raons; una interpretació romàntica que fa tangible el grau més subjectiu de la interpretació, la que allibera l'obra del seu significat.

Es poden extreure un gran nombre d'interpretacions, l'obra d'art s'exposa a una pluralitat, que fa plantejar-nos quina és realment la interpretació vàlida.

El rol de la interpretació es cenyeix a la identificació del que tracta l'obra, d'esbrinar el seu verdader significat, però, a què ens referim quan parlem de significat?

Fracisca Pérez afirma: «*Según la filosofía del arte de Arthur Danto, una obra de arte es un signo que encara su significado, es decir, debe ser sobre algo y debe encarnar aquello sobre lo que es, las dos condiciones necesarias –aunque seguramente no suficientes- de lo artístico.*»¹⁶

La importància recau en la capacitat d'establir la relació entre un símbol i la manera en què es troba representat, se'ns dubte influenciat per la visió del món de l'autor i la intencionalitat d'aquest al crear-la.

Tenint en compte l'alt grau de subjectivitat implícit en qualsevol creació, degut a que són representacions del *jo* resultat d'una mirada determinada per la visió del món de l'individu i les condicions que ha hagut de viure, és coherent que a l'hora d'interpretar una obra es tingui en compte la intencionalitat de l'artista.

No només per oferir una major comprensió de les propietats de l'obra d'art al simpatitzar amb un altre individu, sinó perquè consegüentment podem falsar la hipòtesis de que tot pot ser art, una qüestió molt present en moviments artístics controvertits com les avantguardes.

¹⁵Ibid., p-202

¹⁶ Ibid., p-209

La indeterminació de l'art és el que desperta l'interès filosòfic.¹⁷ La indiscernibilitat en la percepció obliga al receptor a plantejar-se qüestions més transcendents sobre l'art i el verdader significat de l'obra. El significat no deixar de ser una metàfora a partir de la relació que s'estableix entre el que es veu i el que es pretén transmetre, personificat pel símbol.

Per tant, el context en el que es troba l'obra d'art és clau per entendre el seu verdader significat. Les llaunes Campbell's que es localitzaven en qualsevol supermercat no tenen cap mena de transcendència fins que Andy Warhol decideix dotar-la d'un missatge a l'exhibir-la en museus. Inversament, col·locar l'art de Banksy en galeries suposa el trencament de la metàfora i conseqüentment, el valor de l'obra es tradueix en la mateixa transcendència que la llauna Campbell's en un supermercat.

La crítica comercial de Warhol prenia força allunyant el producte del cercle en el que es comercialitzava, es produïa una conversió de l'objecte de mercaderia a art, si s'exposa l'art de Banksy en museus i galeries es produeix el mateix efecte.

Aquesta és la clara mostra de l'essència filosòfica de l'art contemporani. L'obra d'art no posseeix uns trets que la determinin com a tal, però està dotada d'una relació entre allò que veiem i el que es vol transmetre que és el que la fa esdevenir art.

El context és un dels elements claus en la configuració de l'art que junt amb el missatge estableix l'entramat que forma la metàfora intrínseca en el sorgiment d'aquest nou art de caire filosòfic. Descontextualitzar aquest art és buidar la seva essència, l'art no és només allò que percebem com artístic, no és una atribució fortuïta, art és tot allò que fa esdevenir quelcom com a una obra d'art.

¹⁷ Ibid. p-53

Les pintures de Banksy tot i ser atractives estèticament no es cataloga com a art únicament per l'estètica, el context urbà i el fet de poder arribar a tota classe de públic és el que el fa esdevenir art, especialment perquè representa la realitat d'aquells que són exclosos en l'elit de l'art, transmet una ideologia que manca de sentit en un altre tipus de context.

L'objectiu de l'art no és l'enriquiment dels sentits, com en el cas de la pintura rococó, l'art contemporani pretén enriquir la ment del receptor.

El missatge no es centra en la mera transmissió d'un contingut com una forma d'adoctrinament si no com la capacitat de poder ampliar la percepció del món d'aquell que rep l'art. Una nova visió que és el producte de ser capaç d'interpretar la creació a través de la mirada de l'altre, de qüestionar-se les propietats i el significat del que se'ns presenta, per finalment obtenir una percepció diferent del que hauríem pogut percebre a simple vista: *«El arte nos golpea de la forma más efectiva provocando respuestas afectivas, visiones sobre el mundo.»*¹⁸

¹⁸ Ibid. p-231

3. Banksy: Geni o oportunista?

Banksy és un artista internacional però qui o què hi ha darrera d'aquest misteriós personatge? És realment un artista destacat o tan sols és un individu astut que ha sabut moure els fils adequadament per arribar a culminar l'èxit?

3.3.1 L'artista

L'anonimat de Banksy és un dels factors que ha donat lloc a una major expectació al voltant de les seves obres. És un fet irrefutable que el públic es troba seduït per la intriga que genera la paradoxa d'esdevenir un famós desconegut. Per aquest motiu són nombroses les hipòtesis entorn la verdadera identitat de l'artista¹⁹.

Les teories més recolzades són aquelles basades en el seu lloc d'origen, Bristol: l'identifiquen com un pintor i decorador de Bristol anomenat Robin Banks, probablement aquesta sospita és una de les més acceptades per la relació que es pot establir entre el cognom i el pseudònim de l'autor; un exalumne de l'escola privada de Bristol anomenat Robin Gunningham, aquesta suposició és el resultat d'un estudi realitzat per uns estudiants de la Queen Mary University seguint una tècnica anomenada perfil geogràfic.

Altres idees menys fonamentades són que és un artista vist pel públic com Damien Hirst, el protagonista del seu documental (Mr. Brainwash), el grafitier King Robbo o fins i tot el cantant del grup Massive Attack.

També s'ha especulat sobre que podria ser una dona o que simplement és un col·lectiu de diferents artistes. Respecte a aquesta darrera suposició, no hi ha dubte que encara que Banksy sigui un sol individu sense l'existència d'un sòlid equip professional al seu darrera hagués set pràcticament impossible mantenir-se en l'anonimat.

¹⁹ Bingham Hettie, *Banksy. El arte rompe las reglas*. Barcelona: Editorial Mediterrània. pp-6-7

Sigui com sigui és innegable la astúcia i el talent que hi ha darrer el pseudònim de Banksy.

3.3.2 L'obra de Banksy

En l'àmbit artístic s'acostuma a classificar l'obra d'un artista segons el moment històric o per la influència estilística però Banksy trenca amb l'estereotip tradicional d'art. Tot i posseir un estil estèticament diferent, el realment rellevant en les seves obres és el missatge que pretén transmetre més enllà del que veiem. Llavors, el més lògic és agrupar la seva obra segons la temàtica principal de la seva ideologia en imatges i mostrar algunes de les obres que millor plasmen el pensament de l'artista²⁰:

- **Política:** La crítica al sistema polític actual que desenvolupa l'artista està basada en la defensa de grups minoritaris i es posiciona en contra de qualsevol manifestació d'abús de poder i control. Un model polític ideal basat en la defensa de la igualtat, la llibertat i la concòrdia.

El primer element representatiu i l'emblema per excel·lència de Banksy és la rata. Aquest animal reuneix les característiques que l'autor considera un exemple de resistència: «*They exist without permission. They are hated, hunted and persecuted. They live in quiet desperation amongst the filth. And yet they are capable of bringing entire civilisations to their knees.*»²¹ Banksy trenca amb les connotacions negatives que la societat occidental ha atribuït a la rata i l'enalteix fins a convertir-la en un vàlid model a seguir. Tot aquell individu o col·lectiu que s'ha sentit odiat, perseguit o menyspreat és un bon exemple del que simbolitza per ell la rata. . Des de les classes baixes, estrangers, homosexuals o simplement artistes al marge del cercle artístic són aptes de ser representats per rates per la resiliència que els caracteritza.

²⁰ Vid.: Annex 2

²¹ Banksy (2006), *Wall and piece*, Londres: Century, p-95

Aquests són els grans odiats i perseguits al llarg de la història, però ben mirat, penso que no existeix cap persona que en algun moment no s'hagi sentit identificada amb la rata des de la seva connotació negativa de rebuig fins a la proposta positiva de Banksy basada en la resistència. Tothom lliura una constant batalla de supervivència interna o externa.

El següent element és el que engloba l'oposició de l'artista al control de la població: l'aparició de policies en les seves obres. Habitualment les imatges són burlesques amb un toc irònic que amaga un rerefons de denúncia. Alguns exemples són: *Snorting Copper*, on es mostra la corrupció dels cossos de seguretat amb la imatge d'un policia consumint cocaïna i *Happy Riot Police*, la representació d'antidisturbis corrents per un camp amb flors, l'artista juga amb la ironia que els que executen la violència estiguin envoltats d'un dels símbols pacifistes com són les flors.

Els membres que pertanyen als cossos de seguretat personifiquen els valors que reprimeixen a la societat. Una figura que teòricament executa la feina d'establir l'ordre en la societat recolza la ideologia hobbesiana que l'home és dolent per naturalesa i necessita ser controlat.

La tolerància del control comporta l'execució d'un abús de poder que retalla la llibertat de les persones. Banksy s'oposa a tota mena d'acte que redueixi la capacitat d'actuació i llibertat de qualsevol individu. Per això va dur a terme un mural de denúncia per l'empresonament de Zehra Doğan, una artista kurda condemnada a més de dos anys de pressó per una de les seves obres. També va realitzar l'obra *System Error* com a suport a Catalunya per l'1 d'octubre.

En la situació política actual és realment necessària la reivindicació de drets fonamentals, com la llibertat de pensament i expressió, per abolir els actuals casos de polítics i artistes injustament perseguits per la justícia per exercir els seus drets.

- **Societat:** En aquesta temàtica podem observar les obres de caire més distòpic i pessimista de l'artista. Presenta tots els factors que corrompen als individus i creen una societat que materialitza la felicitat i buida l'esperit.

El mico és el segon component clau en l'obra de l'autor després de la rata, és el clar reflex de la societat actual. El mico simbolitza la involució en la que està immersa la societat partint de la teoria de l'evolució de Darwin. A més a més del rumb a la decadència, els simis sempre han estat objecte de burla, tot i la demostració científica del seu elevat nivell intel·lectual. Per tant, es podria interpretar com la mostra de la societat de l'espectacle que hem format. D'aquest últim concepte sorgeix l'obra "*Laugh now*", en la que es mostra un mico amb un rètol que conté el missatge: "Rieu ara, algun dia estarem al poder", fa referència al fet que algun dia l'ésser humà perdrà el rol de dominar i destruir tot el que el rodeja i passarà a ser víctima dels seus actes. La societat de l'espectacle crea un sensacionalisme que ens fa oblidar la humilitat i respecte vers els altres. "*Media at war*" mostra com un infant víctima de la guerra és filmat mentre s'atura als assistents mèdics per immortalitzar el moment, una clara manifestació dels valors que predominen en la societat actual.

Convé ressaltar que presenta un nihilisme al més pur estil nitzscheà en el que mostra el consumisme com allò similar a un déu. L'analogia entre la religió i el consumisme apareix reiterades vegades en obres de Banksy com és el cas de "*Consumer Jesus*", en la que es mostra Jesucrist crucificat amb bosses de compres. Per aquest motiu l'artista afirma: «*We can't do anything to change the world until capitalism crumbles. In the meantime we should all go shopping to console ourselves*».²²

²²Ibid., p-204

Dins el consumisme, el sector per excel·lència és el tecnològic, el segon eix que determina la forma de vida actual i conseqüentment un dels elements recurrents de crítica dins l'obra de l'autor. Un exemple és *"Mobile Phone Lovers"*, en l'obra es mostra com una parella d'enamorats es centra en mirar el telèfon mòbil mentre estan abraçats. La tecnologia és l'eina d'entreteniment a través de la qual es trenca la connexió de l'individu amb la realitat a partir de la creació d'un espai digital on resulta més senzill el control total de comportament i pensament de la població. Es produeix l'adaptació a uns valors materialistes buits de moralitat per tal d'abolir el pensament crític.

La pèrdua d'uns valors morals sòlids causa rebiug cap allò desconegut o diferent. Per aquest motiu, avui en dia podem observar el creixement d'una xenofòbia que és el resultat d'una accentuada hipocresia social. Un exemple és l'obra *"Son of a migrant from Syria"* en la que es mostra Steve Jobs, el fundador d'Apple, com un refugiat. Banksy va realitzar aquesta obra en un camp d'immigrants, ja que Steve Jobs és fill d'un immigrant siri.

- **Art:** El rebuig al que ha estat sotmès l'art urbà ha comportat que l'artista faci burla del cercle artístic.

En la modificació que ha dut a terme de diverses obres d'art tradicional mostra l'avversió de l'artista als estereotips tradicionals d'art. Al que se suposa que és bell i admirable li ofereix un toc burlesc i fa esvair l'aura de respecte i seriositat que envolta l'art com a quelcom intocable i immutable. Per aquest motiu, va afegir al *"David"* de Miquel Àngel un cinturó d'explosius i un mocador que ocultava part del rostre o en retrats de nobles incorporava pastissos a la cara dels personatges.

També critica la comercialització de l'art, respecte a la que sempre s'ha posicionat en contra, encara que el seu art acabés esdevenint un dels més valorats. En una de les seves obres es mostra una subhasta en la que dins un marc es pot llegir *“No em puc creure que vosaltres, imbècils, realment compreu aquesta merda”*.

Per concloure podem corroborar que Banksy en la majoria de les seves obres utilitza l'art com una mena de teràpia de shock a partir de presentar una situació inversemblant. Produeix un impacte en l'espectador per l'alteració de les expectatives que fa que el públic reflexioni més enllà d'encisar els sentits.

En l'àmbit polític i social és on presenta el contingut més profund i filosòfic des d'una vessant satírica, probablement perquè són les disciplines que requereixen una major reflexió. Per això, sol recórrer a l'ús del símbol que seguint el pensament de Danto és el que crea l'unió entre el que veiem i el que es pretén transmetre. Aquest recurs és una manera eficaç d'aproximar el públic a la visió del món de l'artista i consegüentment a l'element de judici.

En el cas de l'art és molt menys subtil, pot ser per la pertinença a aquest col·lectiu ofereix una crítica molt més ferotge i obvia a simple vista.

3.3.3 Més enllà de l'*street art*

El llegat de Banksy no es redueix tan sols a l'àmbit de l'art urbà, també ha dut a terme altres obres que demostrin el talent de l'artista més enllà de la disciplina que li ha atorgat l'èxit.

- ***Exit Through The Gift Shop***²³: Documental dirigit per l'artista al 2010 que presenta el salt a la fama de Thierry Guetta. El títol recorda als cartells ubicats en museus que indiquen la sortida després de passar per la botiga de regals, una mostra del contingut del film: una barreja entre talent, fama i diners.²⁴

Montse Cañedo Rodríguez du a terme un interessant anàlisi del documental en l'article (*Hiper*)visibilidad de lo invisible. Segons l'autora podríem dividir el documental en dues parts basades en la figura de Thierry Guetta: abans i després d'esdevenir Mr. Brainwash.

La primera part en la que Thierry és un fotògraf aficionat, se'ns mostra l'art urbà com un estil d'avantguarda, lluny de l'estipulada institució de l'art marcada per les diferències entre l'alta cultura i la cultura popular, una imatge totalment en sintonia amb la realitat. Per una altra banda, Montse Cañedo assenyala la hipervisibilitat de Banksy tot i el seu anonimat.

Encara que l'autora sintetitza el fragment amb el títol "*De la primera parte: los artistas, el fotógrafo, y de fondo la ciudad*" centrant el contingut en els personatges sense deixar de banda la importància del context en aquesta vessant artística. Segons el meu parer, el realment rellevant d'aquest passatge és com brota l'art més enllà de les institucions artístiques.

²³ Vid.: <http://www.banksyfilm.com/index.html>

²⁴ Vid.: Annex 3

És remarcable *la voluntat de poder* nietzschiana intrínseca en els artistes urbans que reivindiquen el seu talent fins el límit de posar en risc la seva vida per la seva passió i remarquen el seu lloc en el món, l'essència popular i urbana del seu art, allò que els allunya del tradicionalment establert.

La segona part és en la que es comença a desenvolupar el personatge de Mr. Brainwash. Cañedo titula aquesta part: "*De la segunda parte: los destinos del arte en la ciudad de las mil cámaras*". Destaca les imatges que es mostren en l'estudi a partir del model de treball en cadena, característic de la producció de mercaderies de la societat de masses. Se'ns dubte és un moment clau que mostra com Thierry forma part del sistema. Seguint aquesta línia de pensament es pot prendre el títol com el reflex de l'auge artístic de Thierry, que persegueix i aconsegueix la fama a través d'una càmera per posteriorment esdevenir el centre de mil càmeres degut al seu èxit. Montse Cañedo no en fa al·lusió, però és qüestionable el talent de Thierry, tenint en compte que decideix convertir-se en un artista a partir de complir amb els *clichés* o estàndards dels requisits que ha de complir un artista:

- presentar un contingut artístic innovador (tot i la clara influència d'Andy Warhol en Thierry).
- un pseudònim atractiu (encara que en el seu cas tingui un significat força superflu).
- becaris per obtenir una major producció i consegüentment incrementar el benefici.

Aquest fet podria posar en dubte si Thierry realment ha arribat a l'èxit degut al seu talent o la seva comprensió del funcionament del sistema, probablement la resposta és una barreja d'ingeni i sort.

Podem efectuar un excel·lent resum del contingut del documental amb la següent frase de l'article: «[...] es la historia de cómo un movimiento artístico, el street art, puede “morir de éxito.»²⁵

- ***The walled off hotel***²⁶: Aquest hotel mostra la imatge més humana de l'artista en invertir en la creació d'aquest edifici per tal d'incentivar el turisme a Palestina.

Creat i finançat per Banksy, *The walled off hotel* es troba en la zona turística de la ciutat per tal de garantir una plena experiència. No està adscrit a cap mena de moviment polític o religiós, així que és apte per tota mena de públic.

Una clara mostra de la verdadera intencionalitat en la construcció de l'hotel, lluny del propi benefici econòmic, és que els beneficis obtinguts de la botiga de *souvenirs* (la majoria inspirats en el mur) es destinen al manteniment de l'hotel i a projectes socials. A l'inici de la pàgina web oficial no només se'ns mostra l'hotel sinó també els diferents actes públics d'oci, culturals i esportius que es realitzen a l'indret.

L'objectiu principal és establir un equilibri turístic que fomenti els locals independents com és el cas del *The walled off hotel*.

Tot i l'encant de les habitacions decorades per l'artista²⁷ aquest edifici també ofereix diverses experiències com visitar el piano bar. Palestina es va trobar sota el poder de Gran Bretanya des del 1917 fins el 1948 i el piano bar constitueix una crítica de l'ambient aristòcrata colonitzador amb la particularitat que es troba decorat amb escultures i pintures que il·lustren la verdadera realitat (per exemple una de les escultures es presenta rodejada de gas lacrimogen).

També cal mencionar l'existència de la *Wall mart*, una botiga que permet pintar a la paret, a més a més, d'impartir classes per aprendre a crear plantilles.

²⁵ Cañedo Rodríguez, Montse. (2012). (Hiper)Visibilidad de lo invisible. p-8

²⁶ Vid.: <http://walledoffhotel.com>

²⁷ Vid.: Annex 4

La solidaritat de l'artista amb les víctimes de guerra va més enllà del *The Walled Off Hotel*, va recolzar la campanya #withSyria al 2014, impulsada per diverses ONG a causa del tercer aniversari de la guerra civil.

Banksy va aportar la creació d'una nova versió de la famosa obra *Girl with balloon*, canviant la nena per una d'origen siri.²⁸

Al 2018 va dur a terme la rifa d'una de les figures de Dismaland, *Dream Boat*, els beneficis de la qual anirien destinats a l'ajuda dels refugiats.²⁹ Aquest any també col·labora amb Amnistia Internacional oferint els beneficis de la seva exposició *El mundo de Banksy* al museu Technopolis d'Atenes fins el vint-i-sis de març.

- ***The Simpsons*:** Banksy va crear la introducció d'un dels capítols de la famosa sèrie.

La participació de Banksy en la realització de *MoneyBart* no seria un fet recalcable (i tampoc propi de l'artista) si el contingut no fos tan controvertit. Va haver-hi una certa disputa sobre la seva emissió però finalment es va emetre el deu d'octubre de 2010.

A l'inici del gag apareix un corb que ha capturat una rata, aquesta és la primera pista que ens remet a l'artista. Posteriorment apareix pintat *Banksy* en una pancarta publicitària. Com és habitual a la introducció, surt un dels personatges, Bart, pintant quelcom en una pissarra com a resultat d'estar castigat, ja que representa una actitud rebel. En aquest cas escriu tant a la pissarra com a les parets del voltant “*No tornaré a escriure a les parets*”. De nou apareix pintat *Banksy*, en aquesta ocasió en una paret. La seqüència segueix com de costum, els diferents membres de la família van arribant a casa i es reuneixen al sofà.

²⁸ Vid.: Annex 5

²⁹ Vid.: Annex 6

Aquest primer fragment podríem establir que és la presentació de l'artista. Un recull de diferents mostres que alerten i informen a l'espectador de la propietat de la iniciativa.

El següent fragment és el que conté el contingut crític, com no podia ser d'altre manera, al ser una creació de Banksy.

La imatge de la família al sofà es presenta en una pantalla dins d'una fàbrica lúgubre en la que es troben multitud d'individus asiàtics produint diversos productes de marxandatge de la sèrie com DVDs, peluixos, etc. També se'ns mostren infants treballant a la fàbrica rodejats de productes tòxics, calaveres i *rates* que són el reflex de la decadència.

A més a més, es presenta l'explotació animal d'una manera satírica com per exemple a través de l'ús de la banya d'un unicorn per perforar un DVD.

Un element clau per culminar amb el dramatisme de la crítica és la música lenta conformada per uns cants que creen una atmosfera d'angoixa i tristesa.³⁰ La càmera s'allunya i es visualitzen uns barrots que mostren com la fàbrica és una presó pels treballadors i així es dona pas al logotip de la 20th Century Fox.

L'aparició de 20th Century Fox és l'element essencial per comprendre la crítica que Banksy pretén transmetre. L'estudi cinematogràfic va desviar gran part de la producció de la sèrie a Corea del Sud. Se'ns dubte la intencionalitat de l'artista va ser denunciar la precarietat i l'explotació laboral en els països encarregats de desenvolupar part de la producció de grans empreses situades en els països cabdals del capitalisme (com els Estat Units) per abaratir costos.

³⁰ Vid.: <https://www.youtube.com/watch?v=sSU1IJk70i4>

- ***Dismaland Bemusement Park***: va ser un parc d'atraccions temporal creat a l'agost del 2015 a Weston-super-Mare. Una exposició de cinc setmanes en forma de performance que encarna una crítica a Disneyland (com indica el joc de paraules que conformen el mot *Dismaland*). Van participar un total de cinquanta-sis artistes.³¹

El parc d'atraccions de Disneyland és una iniciativa que fomenta la infantilització. És la creació d'un món ideal que com el propi eslògan indica és *on els somnis es fan realitat*. La personificació dels personatges de Disney crea un entorn de fantasia creixentat per la magnitud del castell, tòpic dels contes de fades i emblema de Disney.

Banksy presenta la distòpia de Disneyland. Un entorn tètric representat pel castell en runes o la ventafocs essent fotografiada per paparazzis després de patir un accident amb la carrossa.³²

Al curtmetratge de presentació s'oposa l'entusiasme i l'alegria dels infants, pel fet de trobar-se en un parc d'atraccions, ho perceben tot com un joc i estan cegats per la ignorància, enfront els pares dessolats per ser conscients de la crua realitat.

L'obra de Banksy no és res més que una manera de transmetre i aproximar problemes reals al públic.

És molt necessari el tractament de temàtiques com els refugiats a través d'obres, com l'anteriorment esmentada, *Dream Boat*. *Dream Boat* representa ambdós mons: un ple d'il·lusions i esperances en un futur millor que es trenca en entrar en contacte amb l'altre món, la realitat i l'exclusió social.

És la il·lustració de la degradació a la que està sotmesa la societat (i el món en general), sobretot en un sentit ètic i moral.

³¹ Bingham Hettie, Banksy. *El arte rompe las reglas*. Barcelona: Editorial Mediterrània. p-34

³² Vid.: Annex 7

Ens estem deshumanitzant a un ritme molt accelerat. El cas de *Dream Bot* és un bon exemple a nivell internacional però fins i tot a nivell nacional amb una freqüència quotidiana, convivim amb l'exclusió social (i la majoria de problemes socials) i adoptem un rol de normalització.

- **Exposicions:** Són nombroses les exposicions que es realitzen arreu del món sense el consentiment de l'artista, per això cal recordar algunes de les que ha organitzat Banksy i que per suposat, no han deixat indiferent a ningú.

Tant al 2003 a Londres (*Turf Wars*) com al 2006 a Los Angeles (*Barely Legal*) va exposar animals pintats com a part de l'exposició. Tots ells procedien del món de l'espectacle acostumats a estar rodejats de públic, com és el cas d'un elefant pintat com una estrella de mar. Aquest fet va crear una gran expectació però va resultar força criticat l'ús d'animals per aquest fi. El meu criteri es centra en que encara que és un bon mètode per impactar a l'espectador, l'artista ha demostrat en nombroses ocasions que no necessita fer ús de recursos tan extravagants que involucrin a altres éssers.

Al 2005 a Londres va organitzar una exposició que consistia en fer versions de quadres clàssics com afegir un carro de la compra a l'estanc de Monet. També ha organitzat altres exposicions a Nova York (*Village Pet Store and Charcoal*) o Bristol (*Exposición de verano*).³³

- **Llibres:** Banksy ha escrit diversos llibres: *Banging Your Head Against a Brick Wall* (2001), *Existencilism* (2002), *Cut it Out* (2004). Va fer un recopilatori de les tres obres anteriors per crear *Wall and piece* (2005).³⁴

³³ Bingham Hettie, Banksy. *El arte rompe las reglas*. Barcelona: Editorial Mediterrània. pp-18-19

³⁴ Ibid.: pp-42-43

3.3.5 Impacte social

Viure-ho no és el mateix que t'ho expliquin, així que vaig decidir aprofitar l'oportunitat i la casualitat que durant la recerca sobre l'autor a l'IFEMA de Madrid es presenta per primer cop al país una exposició de Banksy.

Genius or vandal? és una exposició no autoritzada, se situa dins l'apartat *fake* en la pàgina web oficial de l'artista. Està composta per més de setanta obres, la majoria són serigrafies originals d'edició limitada. Les serigrafies són rèpliques artístiques en les que l'artista pinta sobre una planxa d'impressió a partir de la qual es realitzen còpies. Molts les consideren com obres d'art originals.

Les obres estan cedides per col·leccionistes privats i per *Lilley Fine Art*, una companyia comerciant d'art contemporani.

Amb l'experiència de presenciar l'exposició he pogut corroborar les teories que havia estudiat prèviament. He pogut viure en primera persona l'ambient elitista que genera l'organització de l'exhibició a través de la cessió d'obres privades. Obres que són el resultat de procediments sorgits d'una producció per la societat de masses i destinada a aquesta.

La tangibilitat del cercle capitalista en el que es troba involucrat l'artista de forma aliena a la seva voluntat. L'expectació que genera degut a la prorrogació de l'exposició.

En general, més enllà de la mostra de les obres, es pot observar al darrera un gran treball audiovisual amb la presentació de diversos vídeos, entre el que destaca el muntatge creat a partir de l'obra *What are you looking at?*.

A l'entrar a la sala desperta l'atenció de l'espectador la presència de nombroses pantalles en les que es presenten diverses notícies de Banksy.

La primera impressió es podria catalogar com a impactant a l'escoltar tants sons simultàniament, fins que de sobte augmenta la sorpresa al ser conscient que tres de les sis pantalles corresponen a diferents angles de la sala i et registren. Llavors, el plantejament que sorgeix és el que proposa Banksy en la seva obra: crear un clima de tensió per les imatges que ens bombardegen a través de les pantalles, per conscienciar de la societat de l'espectacle, el control que aquesta exerceix i consegüentment la pèrdua d'intimitat.³⁵

En aquest cas és un bon recurs per transmetre la crítica de Banksy però aquest entreteniment de l'espectador mitjançant contingut audiovisual al llarg de la visita no evita sortir amb un gust agredolç del viscut.

Tot i oferir al públic la possibilitat de visualitzar obres de Banksy, no deixen de pertànyer a entitat privades que s'han lucrats a costa de l'artista i fan un fals acte de solidaritat a aquells que no tenen la possibilitat d'adquirir-lo. És una mostra d'ostentació de les classes altes per manifestar el domini del cercle artístic. A més a més, s'ha de tenir present que la majoria són serigrafies, es pot considerar com una aproximació al seu art però aquest manca de la veritable essència de les obres de Banksy, l'ambient urbà.

Un cúmul de contradiccions entre la classe dominant que posseeix l'art i les classes baixes que aquest art representa, sumat al fet que la ideologia que transmet Banksy a través de les seves obres és contrari amb que al final del recorregut es trobi la botiga de regals.

Encara que sigui una pràctica habitual en museus, el contingut crític de l'artista sobre la hipocresia social de pertànyer a una societat "desenvolupada" mentre se sucumbeix al consum i es fomenta una societat de masses que cosifica i controla els individus,

³⁵ Vid.: Annex 8

no és compatible amb observar com el terme *Banksy* ha esdevingut una marca comercial de samarretes, dessuadores, bosses, tasses, clauers, postals, etc. amb el seu autoretrat i amb el de varies de les seves obres.

Tan sols cal prestar atenció a algunes de les obres presents a l'exposició com *Sales ends today* o *Festival* ³⁶per ser conscient de la contradicció dels fets.

Podríem afirmar que a aquestes alçades resulta poc encertat el nom escollit per a l'exposició. La pregunta sobre si ens trobem davant d'un geni o un vàndal està més que resolta, el que ens hauríem de qüestionar és: ens trobem davant d'una exposició artística o d'una mostra de màrqueting?

Per tal d'obtenir la visió mediàtica de l'artista he analitzat quatre diaris nacionals (*El País*, *El Mundo*, *La Vanguardia* i *ABC*) i un internacional (*BBC News*).³⁷

Pel que respecte als diaris nacionals, *La Vanguardia* és el mitjà que més resultats ofereix en la recerca. Tot i això, sol recórrer al *clickbait*, l'ús de titulars sensacionalistes per augmentar el nombre de lectors. Alguns exemples de *clickbait* els podem veure en titulars com: “*El cantante de Massive Attack es Banksy*”, fet que no ha estat corroborat; “*Banksy mata a Dumbo*”, per parlar d'un vídeo en que es dispara un míssil i en el que l'artista afegeix a Dumbo com a víctima del llançament o “*Sorprendido en plena faena el misterioso “grafitero” Banksy*”, tot i que no s'ha pogut afirmar que sigui l'artista.

Aquest estil de titulars fomenten una mala praxis periodística, podem contrastar la manera d'anunciar la notícia amb *El País* que presenta la hipòtesis que sosté que l'artista podria ser el cantant de *Massive Attack* amb el titular “*La última teoría sobre Banksy: es Robert del Naja, de Massive Attack* (encara que respecte a l'article sobre el vídeo de Dumbo el titular és similar: “*Banksy lanza un misil contra Dumbo*”).

³⁶ Vid.: Annex 8

³⁷ Vid.: Annex 9

També *El Mundo* utilitza el titular de “*”Banksy” capturado por una cámara*” en el que fa ús de les cometes per il·lustrar la falta de veracitat d’aquest acte.

En termes generals *El País* és el mitjà que presenta els titulars més atractius com “*¿Y si Banksy pintara una “menina?*” per explicar la invitació a l’artista al festival de Las Meninas de Canido o “*Esta publicidad se autodestruirá en 3,2,1...*” per presentar la campanya publicitària que van dur a terme marques com *Ikea* o *McDonald’s* a partir del sistema que l’autor va dissenyar per l’autodestrucció de la seva obra *Girl with balloon* durant la seva venda. Un altre cas és el del titular “*El “Guernica” en la trituradora de Banksy*” que tot i que pot semblar un *clickbait* a primera vista, el títol és una metàfora de la necessitat de preservar l’art, una reflexió sobre el valor i el preu artístic.

El contingut entre els diversos diaris és força similar, entorn les exposicions, *Dismaland*, *The walled off hotel*, noves obres trobades de l’artista i la comercialització del seu art. *El Mundo* (tot i posseir el menor nombre de resultats) també tracta la transcendència de Banksy més enllà de la seva persona i els seus actes. Es pot observar el tracte de noves temàtiques: l’intent de venda de falsos Banksy, l’interès que genera el robatori d’obres de l’autor com en el cas de Kate Moss que va ser víctima d’un robatori i en diverses ocasions presenta artistes recents com possibles “nous Banksy”.

L’*ABC* també inclou un contingut diferent com la comparativa entre Banksy i Carod-Rovira, aquest darrer es presenta com el Banksy en l’àmbit polític per la seva postura ideològica. Tot i això, en general podem observar una vessant més crítica en el tractament de l’artista, alguns exemples són: “*El arte como producto efectivo de rápido consumo*”, “*¿Por qué lo llaman arte cuando quiere decir negocio?*” o “*Banksy, un ladrón con bote de espray y máscara de bufón*”.

Tant *El País* com *El Mundo* i l’*ABC* obtenen els resultats més antics situats al maig del 2005 per informar de l’activitat de Banksy en museus.

Una època en la que l'artista s'infiltrava i es burlava de la seguretat i l'exposició dels museus al col·locar entre les obres exposades, obres de creació pròpia com la rata *Banksus Militus Vandalus*. Aquest exemplar només va romandre dues hores exposat però algunes d'elles van passar desapercebudes fins a dotze dies.

Finalment, en *BBC News* resulta una feina feixuga llegir els articles relacionats amb l'artista, ja que el contingut és molt repetitiu. Per exemple per tractar la visita de l'artista a Port Tablot es presenten entorn vint notícies del dinou de desembre de 2018 al set de maig de 2019. El contingut de les notícies és força irrellevant, tracten sobre el marxandatge que ha sorgit, la protecció d'una obra amb plàstic, etc.

Tots els diaris presenten a Banksy com un dels artistes més transcendents del moment històric actual a través d'informar i crear un ambient sensacionalista de tots els actes protagonitzats per l'artista i en especial del seu anonimat, tan sols l'ABC qüestiona els límits artístics o publicitaris i consumistes de Banksy.

Per obtenir una aproximació a la visió popular real de l'artista i del seu art he realitzat una enquesta.³⁸ Es presenten dos paranyes per tal de verificar una resposta conscient i crítica del públic:

- En primer lloc després de presentar l'obra *Girl with balloon* i qüestionar si s'estableix una relació d'autoria amb Banksy, es mostra l'obra *Bailarina* de Blek le rat, un artista que presenta un art amb una estètica molt similar a la de Banksy i de nou es demana si s'associa amb Banksy. L'objectiu és esbrinar si els individus responen afirmativament a partir d'establir una relació entre el contingut de l'enquesta, basat en l'artista, i per tant es dona per suposat que les obres presentades tan sols pertanyen a Banksy o realment es respòn amb sinceritat.

³⁸ Vid.: Annex 10

- En segon lloc en la darrera pregunta es mostra una imatge que no ha estat escollida fortuïtament, correspon a una obra de Risk, un artista internacional d'art urbà.

A primera vista recorda als grafitis il·legals amb els que ensopeguem quotidianament a causa d'un estil basat en l'escriptura de lletres. Llavors, es pretén esbrinar l'opinió dels enquestats respecte a l'art urbà en general, si és considerat art o vandalisme, encara que en el cas de la imatge sí correspon a una obra artística.

Han realitzat l'enquesta un total de cent cinquanta-tres persones, la major part d'elles corresponen al gènere femení (71,2%) i de la franja de més de trenta-cinc anys (47,1%). Dels enquestats està força ajustat el coneixement de l'artista, tot i que la major part el desconeix (50,3%). D'entre els que distingeixen l'artista, quasi la meitat n'ha tingut coneixement a través d'Internet (45,9%), seguit del centre educatiu (17,6%) i la televisió (16,5%) que es mostren força igualats (un clar reflexe de la societat actual en la que predomina Internet i la televisió té la mateixa incidència que el centre educatiu).

Curiosament, la majoria (73,2%) sí reconeixen l'obra *Girl with balloon* però de nou es mostren uns valors similars en la identificació de Banksy al relacionar l'obra amb l'artista, poc més de la meitat de la gent distingeixen l'obra com una de Banksy (54%).

Les últimes quatre preguntes al ser de resposta oberta han donat lloc a múltiples interpretacions encara que la majoria segueixen un mateix fil.

En el cas de l'autodestrucció de l'obra els resultats obtinguts es basen en reconèixer l'enginy i l'originalitat de l'acte, fins el punt de catalogar l'artista com un geni. Tot i això, també s'especula sobre la possibilitat de ser una mera estratègia de màrqueting per augmentar el seu èxit o el valor de l'obra. És força reduït el nombre de persones que es mostren en desacord.

La reflexió sobre l'emblema de l'artista dóna lloc a una identificació tant artística com social. S'interpreta la rata com un animal rebutjat, poc valorat que estableix una metàfora visual del que són les classes baixes, que sempre han patit l'abús i el rebuig de les classes dominants de la societat i de l'art, en aquest cas, l'art urbà, no reconegut o infravalorat dins el cercle artístic durant molts anys.

En l'obra *Napalm* de Banksy, han set nombrosos els individus que han identificat la ressonada imatge de la nena fugint plorant afectada pel napalm durant un bombardeig a la guerra del Vietnam. Tot i això, el més sorprenent és que encara que la majoria han vinculat la imatge amb la guerra del Vietnam, el capitalisme i en general, com una mostra d'hipocresia social, més d'una vintena de persones han interpretat la imatge com el reflex de la manipulació infantil a través de la publicitat i els dibuixos animats i afirmen que l'obra els transmet alegria, un fet força paradoxal.

Finalment, la última pregunta és la que ha obtingut el resultat menys esperat a nivell personal. La gran majoria han considerat que sí es trobaven davant una obra artística, tan sols aproximadament una desena de persones no consideren que l'obra de la imatge pugui ser catalogada com a art, per considerar-ho una simple però atractiva manera d'escriure o per associar-ho amb la il·legalitat per la que fins i tot s'usa el comú terme *vandalisme*. Les diferències que s'estableixen giren entorn que en les obres de Banksy és molt clara la intencionalitat de transmetre un missatge i l'obra de Risk és purament estètica, per això se sol associar a l'ego i l'autoafirmació personal.

Tant des de l'experiència personal, com la visió mediàtica o l'opinió popular és innegable que Banksy no deixa indiferent a l'espectador. El seu art ha esdevingut una barreja de bellesa, reivindicació i originalitat que transcendeix més enllà de la seva persona.

4. Conclusions

El primer objectiu al realitzar aquest treball era assolir una comprensió de l'art contemporani per tal d'entendre a què ens referim actualment quan parlem d'art, els criteris que reuneixen les obres catalogades com a tal i l'evolució que ha sofert. L'art en l'actualitat és una barreja social i artística.

Des de l'àmbit social podem observar dues maneres de concebre l'art:

- com una mercaderia i conseqüentment s'utilitzen mètodes de producció industrial, com la producció en sèrie a través de serigrafies, per tal d'obtenir un major benefici i consum.
- l'art esdevé un sinònim d'ideologia en imatges per representar la realitat d'un col·lectiu social. Es fa tangible tot allò que comporta pertànyer a una determinada classe social, especialment són les classes baixes les que adopten aquesta postura per la perpètua incapacitat de produir art, manca de llibertat d'expressió i submissió.

Des de la vessant artística es trenca amb les barreres de control i cosificació establertes per l'elit i la societat de masses degut a la capacitat de transmissió de les obres. L'art actual ha deixat enrere la importància estètica (el factor essencial tradicionalment) per oferir tota la potència artística al missatge. Aquesta darrera afirmació comporta una postura crítica del receptor, no únicament de gaudi i una capacitat empàtica amb l'autor.

Per despertar el pensament crític de l'espectador els artistes han set capaços de desenvolupar diverses estratègies. A partir de les avantguardes en les que el receptor necessitava plantejar-se l'obra d'art per la indescernibilitat de qualsevol altre objecte, la clau de l'èxit és presentar al públic un art transgressor que trenca amb les línies establertes.

En aquest cas Banksy és un clar exemple de transgressió artística tenint en compte la il·lustració de situacions inversemblants per captar l'atenció dels espectadors i que més enllà de l'observació es plantegin la intencionalitat.

La necessitat de ser conscient de la intencionalitat darrera una obra d'art comporta ser partícip de la visió del món de l'autor per comprendre correctament el missatge. Això ofereix a l'artista una posició central en l'art i el dignifica. Deixa de ser tractat com un simple artesà, com durant molts anys, sense caure en el tòpic del geni (encara que en nombroses ocasions encara s'usa el terme *geni* per artistes d'èxit, no comporta el mateix simbolisme basat en una superioritat quasi divina com anteriorment). L'artista esdevé una peça decisiva en les seves creacions, no és un simple productor, forma una part fonamental de l'essència de cada obra. La seva figura és més similar a la d'un intel·lectual, un eficaç transmissor d'idees.

Tot i l'augment en la capacitat d'incidència de l'artista, l'evolució de l'art ha permès el pas de ser un objecte a actuar com un subjecte independent. Com s'ha pogut corroborar en les enquestes, l'art transcendeix més enllà de l'artista, esdevé quelcom independent fins el punt que gran part del públic reconegui l'art i el missatge sense la necessitat de relacionar-lo amb un individu.

Això teòricament condicionaria el darrer objectiu basat en el personatge de Banksy i la transcendència de la seva trajectòria però sota el pseudònim de *Banksy* ha sorgit una gran expectació per la barreja d'intriga, talent i fama.

El personatge de Banksy és quasi tan controvertit com el seu art, com *L'estrany cas de Dr. Jekyll i Mr. Hide*, és el conjunt de dues facetes totalment oposades que conviuen de manera sorprenent.

Per una banda és un artista internacional exitós, les obres del qual generen un gran interès en el mercat artístic que perpetua la desigualtat social i el consumisme.

Per una altra banda és un transgressor ètic tenint en compte que trenca amb les normes i les pautes de comportament establertes, ja que la seva actuació es basa en una postura rebel i activa contra el sistema. Una clara mostra és la recerca de l'establiment de la igualtat social a partir de donacions i col·laboracions amb ONGs i entitats que lluiten per la defensa dels menys afavorits i en general, la transmissió d'un missatge crític en defensa de la llibertat, la igualtat i la concòrdia entre individus.

És una tasca àrdua designar tan sols una de les dues facetes com a vàlides, molts cops els seus actes són contradictoris. Per exemple el fet que l'artista reivindiqui la seva negació a formar part del cercle artístic mentre que la producció de serigrafies el converteix en un peó més de la societat de masses. Aquesta curiosa dicotomia, sumada al permanent anonimat de l'autor, sedueix al públic i comporta una transcendència en tota obra que es relacioni amb ell.

Segons el meu parer, Banksy ha volgut conservar l'essència dels seus orígens, aquell vàndal que actuava en la nocturnitat al marge de la llei deixant petjades del seu art als carrers, sense ser conscient que en el moment en el que les creacions són considerades art deixes de ser un vàndal per esdevenir un artista. La negació a ser un artista, per les connotacions elitistes que solen associar-se, l'ha allunyat de la realitat. Sense voler ser un artista ha esdevingut un artista i això ha comportat la contradicció dels seus actes. No podem negar allò que som. És absurd seguir actuant com un vàndal a aquestes alçades, l'actitud més coherent és reivindicar-se com un transgressor ètic i artístic.

Un personatge al marge de l'elit que en un acte d'amor a la seva obra i a tota mostra artística ha transmès al públic que *art* no és només allò que trobem en museus, exposicions i galeries. Estem rodejats d'art allà on anem, la grandesa de l'art contemporani resideix en l'evolució de l'art al deixar de ser concebut com un objecte d'aparador per esdevenir un mitjà extraordinari pel canvi cultural.

5. Bibliografia

- Banksy (2006), *Wall and piece*, Londres: Century.
- Benjamin, Walter (1989), «La obra de arte en la época de su reproductibilidad técnica» a *Discursos Interrumpidos I*, Buenos Aires.
- Bingham Hettie, *Banksy. El arte rompe las reglas*. Barcelona: Editorial Mediterrània.
- Boros, E., Nikolic, N., Polycarpou, P., Tarrolly, M. (producers) i Day, C. (director). (2017). *Salvar a Banksy* [Documental]. EU: Parade Deck Films.
- Cañedo Rodríguez, Montse. (2012). (Hiper)Visibilidad de lo invisible. A propósito de Banksy. *Revista de Antropología Experimental*. (nº 12). pp- 43-50.
- Cubo Ugarte, Óscar. (2010). *Hegel y el fin del arte*. HYBRIS: Revista de Filosofía, Vol 2, Iss 1, pp 6-19.
- Cushing, H., D'Cruz, J., Gay-Rees, J., Levy, J. (producers) i Banksy (director). (2010). *Exit through the gift shop* [Documental]. Regne Unit: Paranoid Pictures.
- Danto, Arthur C. [et al.] (2005), *Estética después del fin del arte: ensayos sobre Arthur Danto*, Francisca Pérez Carreño (ed.), trad. Mª José Alcaraz, Salvador Rubio Marco y Gerard Vilar, Madrid: A. Machado Libros. (pp-11-41/ 73-93/119-147/147-233)
- Danto, Arthur C. et al. (2002), «La idea de obra maestra en el arte contemporáneo» a *¿Qué es una obra maestra?*, trad. María José Furió, Barcelona: Crítica, (pp- 131-147).
- Daves, Stephen (2001), «Una improbable última paraula sobre la mort de l'art» a *Enrahonar*, nº 32/33, pp-191-201.

- Hadjinicolau, Nicos (1975) *Historia del arte y lucha de clases*, trad. Aurelio Garzón del Camino, Madrid: Siglo XXI de España Editores. (pp-81-213)
- Horkheimer, Max i. Adorno, Theodor W. (1988). «La industria cultural. Iluminismo como mistificación de masas». *Dialectica del iluminismo*. Buenos Aires.
- Morin, Edgar i Theodor W. Adorno (1967), *La industria cultural*, trad. Susana Constante, Buenos Aires: Galerna.

Webgrafia:

- <http://www.banksy.co.uk> (05/01/2019)
- <https://www.savethebanksy.com> (10-01-2019)
- <http://www.banksyfilm.com> (15-01-2019)
- <http://walledoffhotel.com> (28-01-2019)
- <https://globalnews.ca/news/1206757/banksys-balloon-girl-transformed-for-withsyria-campaign/> (17-03-2019)
- <http://dismaland.co.uk/> (23-03-2019)
- <https://elpais.com/buscador/?qt=banksy&sf=0&np=15&bu=ep&of=html> (30/04/2019)
- http://ariadna.elmundo.es/buscador/archivo.html?q=banksy&b_avanzada= (30/04/2019)
- <https://www.lavanguardia.com/search?q=banksy#gsc.tab=0&gsc.q=banksy&gsc.sort=&gsc.page=1> (30/04/2019)
- <https://www.abc.es/hemeroteca/banksy> (30/04/2019)
- <https://www.bbc.co.uk/search?q=banksy#> (30/04/2019)

6. Annexos

Annex 1: My favorite painting

Article sobre l'actuació de Brian Greif per la conservació i protecció de l'obra de Banksy.

MY FAVORITE PAINTING

BRIAN GREIF

Art Consultant

I never would have imagined that my favorite painting would be a six-foot-tall rat spray-painted on the side of a building. I have been collecting art and working as an art adviser for the past decade. I help people build collections by artists like Calder, Warhol, and Haring, but when British graffiti artist Banksy came to San Francisco in 2010, I was immediately intrigued.

Banksy left six large paintings on buildings across San Francisco. City officials considered the paintings vandalism and ordered their immediate removal. I saw the tremendous impact these paintings had on residents of the city, so I decided to save one of the paintings. The process took six months, but I was able to remove and preserve *The Haig Street Rat*. I have received offers from private collectors exceeding \$750,000 for the painting but have rejected all offers, instead opting to share it with the public.

The painting has been exhibited in Miami, Los Angeles, and San Francisco. It's my favorite painting because I have never seen a painting generate this much passion and discussion amongst the public. It has become one of the most recognized pieces of street art in the world. This rat reinforces the merit of voices oppressed by greed and injustice. It has helped change street art from art that is vilified to art that is appreciated. 🐭

www.facebook.com/BJgreifArt

Artist Bio | BANKSY

Banksy creates some of the most popularly recognizable street art, but is also one of the most enigmatic individuals. Little is known about the actual man behind the paint, and that is for a reason. In part, Banksy remains anonymous because he wants the power of the political and social subjects he presents across the world to stand alone as universal messages, not tied to the artist's position in life. The nature of the street art medium falls under the controversial veil of vandalism, and therefore impermanence is always a factor. The result, however, is that people are forced to see the work and, to Banksy's benefit, talk about it before and after it is destroyed. He infuses familiar cultural images such as the Mona Lisa, London "bobbies," politicians, etc., with social satire to shocking and humorous ends. Since his fame has grown, the British artist's work is preserved, and he has had numerous museum and gallery exhibits, but the man himself remains a mystery.

114 | April 2015

NashvilleArt.com

Font: <https://www.savethebanksy.com/is-this-for-money>

Annex 2: L'obra de Banksy

Política:

Mostra d'algunes de les nombroses rates que Banksy ha pintat en diverses ciutats:

Control i abús de poder:

Snorting Copper

Happy Riot Police

Mural en defensa de Zehra Doğan

System error

Societat:

Laugh now

Consumer Jesus

Mobile Phone Lovers

Media at war

Son of a migrant from Syria

Art:

Versió de David

Pie face

I can't believe you morons buy this shit

Font: Banksy (2006), *Wall and piece*, Londres: Century.

<http://www.banksy.co.uk/>

https://www.elmon.cat/politica/el-grafit-de-banksy-a-favor-de-l-1-o-i-en-contra-de-la-repressio-violenta-de-l-estat_719324102.html

Annex 3: Exit Trough The Gift Shop

Ambdues portades del documental:

Imatge d'un dels instants en els que apareix l'artista, encaputxat junt amb la màscara de mico:

Font: <http://www.banksyfilm.com>

Annex 4: The Walled off Hotel

Habitacions:

Piano bar:

Font: <http://walledoffhotel.com>

Annex 5: #withSyria

Font: <https://globalnews.ca/news/1206757/banksys-balloon-girl-transformed-for-withsyria-campaign/>

Annex 6: Dream Boat

Font: <http://dismaland.co.uk/>

Annex 7: Dismaland

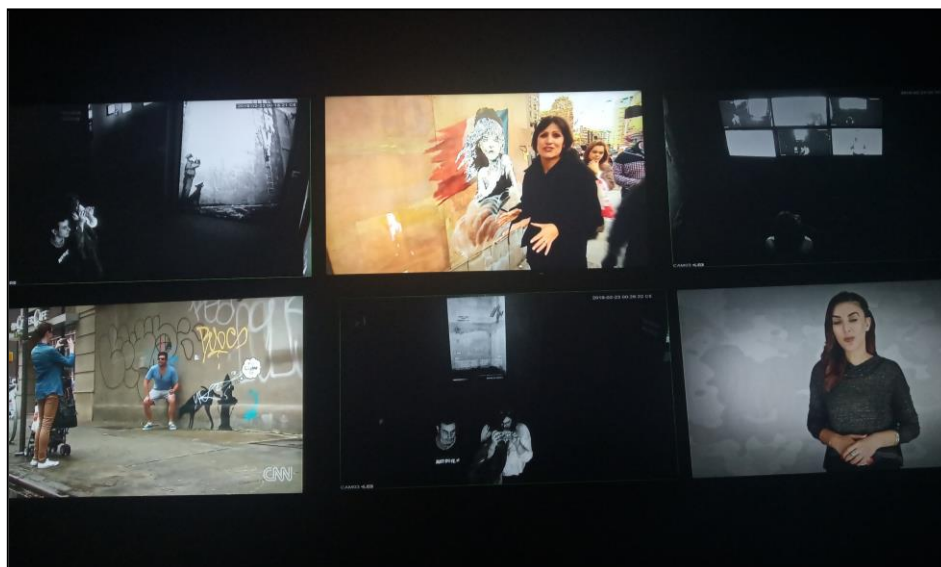
Font: <http://dismaland.co.uk/>

Annex 8: Genius or vandal?

Entrada:

What are you looking at?

Sale ends today

Festival

Font: Fotografies pròpies realitzades a l'exposició *Genius or vandal?* a l'IFEMA de Madrid.

Annex 9: Taula recerca diaris

Diari	Número notícies	Resultat més antic
<i>El País</i>	305	24/03/2005
<i>El mundo</i>	237	25/03/2005
<i>La Vanguardia</i>	1360	01/11/2007
<i>ABC</i>	272	27/03/2005
<i>BBC News</i>	aprox. 300	20/05/2012

Annex 10: Enquesta

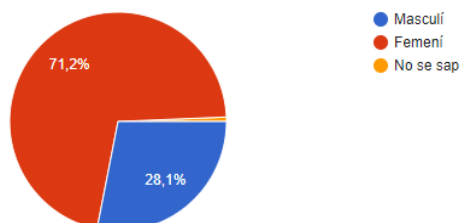
Street art: Banksy

El següent formulari forma part d'un Treball de Final de Grau sobre la repercussió social i artística de Banksy. Per tant, l'objectiu és esbrinar la visió popular i la incidència del seu art.

Gènere: *

153 respostes

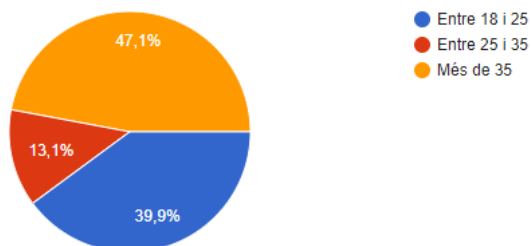
- ☐ Masculí
- ☐ Femení
- ☐ Altres...

Edat: *

153 respostes

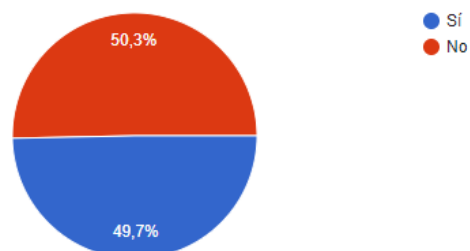
- ☐ Entre 18 i 25
- ☐ Entre 25 i 35
- ☐ Més de 35

Coneixes a Banksy? *

153 respostes

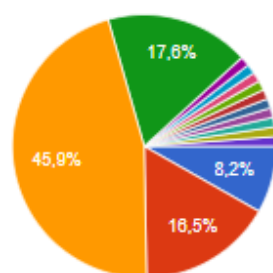
- ☐ Sí
- ☐ No

Si és que sí, a través de quin mitjà n'has tingut coneixement?

- ☐ Premsa
- ☐ Televisió
- ☐ Internet
- ☐ Centre educatiu
- ☐ Altres...

85 respostes

- Premsa
- Televisió
- Internet
- Centre educatiu
- La meua novia
- No sabia qui era.
- He viscut a bristol
- Boca-boca
- -
- No conec
- Amics
- No el conec
- Una amiga em va ensenyar el seu art
- Boca boca

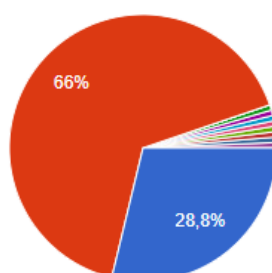
▲ 1/2 ▼

▲ 2/2 ▼

Quines són les característiques que ha de reunir un artista per cridar la teua atenció? *

- ☐ Produir un art estèticament atractiu
- ☐ Transmetre un missatge
- ☐ Tenir prestigi
- ☐ Altres...

153 respostes

- Produir un art estèticament atractiu
- Transmetre un missatge
- Tenir prestigi
- Tant transmetre missatge com un m...
- Emocionar. Provocar sensacions, ja...
- Conmoure a l'observador, provocan...
- Ser el primer en aplicar alguna tècn...
- Totes
- Les dues primeres
- produir un art atractiu i transmetre un missatge
- No conec l'artista

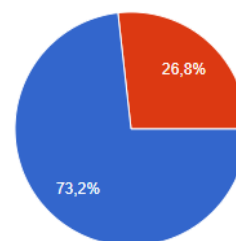
▲ 1/2 ▼

▲ 2/2 ▼

Reconeixes aquesta obra? *

153 respostes

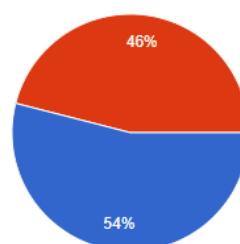
● Sí
● No

Si has respost que sí a la pregunta anterior, la vinculaves amb l'artista?

☐ Sí

113 respostes

☐ No

● Sí
● No

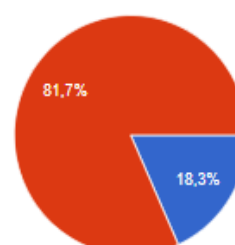
Reconeixes aquesta obra? *

☐ Sí

☐ No

153 respostes

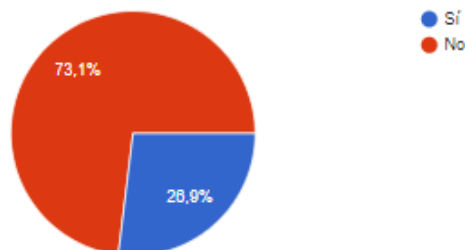
● Sí
● No

Si has respost afirmativament la pregunta anterior, la vinculaves amb l'artista?

☐ Sí

52 respostes

☐ No

En l'obra anterior Banksy va dissenyar un sistema perquè s'autodestruís durant la seva venda i això va duplicar el seu valor. Què en penses d'aquest acte i la conseqüent revaloració?

Text d'una resposta llarga

és una manera de cridar l'atenció i de lluitar contra el capitalisme
Genial
Ja ho va fer expressament perquè encara tingués més èxit i més valor al seu temps
Una manera de cridar l'atenció, em sembla absurd
Doncs crec que és –potser inconscientment– capitalista pel fet que va augmentar el preu. Si més no potser el que volia fer era precisament mostra la lògica capitalista on fins i tot allò que s'ha d'autodestruir pot arribar a tenir un valor incalculable, com tot te un preu.
Molt correcte
Pujava el valor perquè no es podia disfrutar sempre sino un temps determinat i així el fa més exclusiu i per tant més valuós
Ell no volia vendre el seu art, per tant va crear una manera de poder aconseguir-lo
Em sembla una bona crítica a la mercantilització de l'art
astut e intel·ligent
Ho veig una senyal contra el capitalisme i el consumisme, tot s'ha de vendre i comprar, però l'art s'ha de valorar de maneres diferents.
És una bona crítica a la societat, però una pèrdua d'una obra d'art
L'acte de destruir l'obra després de ser venuda és innovador. L'artista aconsegueix donar molt valor a un

objecte fugaç. No es paga per un objecte material sinó per un record, per sentir unes emocions. Potser l'artista vol fer un símil de la seva obra amb les coses immaterials que la societat considera que no es poden pagar amb diners.
Que l'art és efímer
Originalitat
Todo en la vida tiene su valor pero hay cosas que no tiene explicacion buscamos lo exclusivo
Massa heavy
La idea brutal. El resultat del duplicar el seu valor una absurdesa a part d'una contradicció amb l'artista
Valentia i rebel·lió
És un geni
Crec que va ser un acte de reivindicació en contra de les subastes, però el fet de ser un acte reivindicatiu va augmentar el preu del quadre, ja que, en definitiva l'art de Banksy sempre busca transmetre aquest tipus de missatge.
Acció original i amb rerefons
Es un acte xocant, es a dir, crees una obra, suposadament per vendre-la, però no es així, la destrueixes, i a sobre, es duplica el valor. Realment, es molt bona la idea, admira només la obra, no li posis un valor i que sigui teva.
Ben fet
Ho trobo original i molt ben ideat, en quant a la revaloració continua sent una obra única però va guanyar molt més valor ja que es va conèixer mundialment gràcies a aquest fet.
Es algo original per això va impactar i es va revalorar.
Diferent
Penso que és un mètode molt enginyós per part de l'artista i bastant original a la vegada. No obstant això, considero que és una tàctica que només funcionaria en cas que l'artista ja tingués un cert reconeixement.
És raro
Molt original, l'art que transgredeix, roman per molt temps
Molt orgullós de part d'ell i a la vegada trobo que és una obra d'art... Normalment, cap artista voldria destruir la seva peça...però el fet que tractessin la seva peça com un "objecte" sense missatge, mort, contrari del que ell volia demostrar "era per fer això i més"
Pretencions i ridícul
Es una manera de fer una obra única
Crec que l'autor ho va fer per guanyar popularitat, a més de l'augment de valor que segurament el tenia previst. És normal aquesta revaloració ja que encara fas l'obra més única.
El simple fet de fer això ja fa que es consideri art perquè aporta al comprador de la obra emocions i les vincula a una experiència pròpia com la de comprar la obra.
No ho hagués fet millor
Va ser una bona cosa perquè pujés de valor
Sublim. Destruïx la seva obra, i per tant, ens deixa veure que ja no val els milions que teòricament deien; es com una crítica a la indústria de l'art.
Bona idea
Em sembla molt bé, lo seu és l'street art, no mantenir l'obra tancada per uns quants.
És una manera de reivindicar sobre l'art comercial
És original i fuig del que és típic en l'art.
No conec el seu raonament i potser el motiu em semblaria correcte però està clar en el món de l'art de vegades quant més cridis l'atenció pel què dius o diuen que simbolitzen les teves obres més valor tenen sense valorar en alguns casos el fet de que una obra sigui molt complicada o no de fer.
Supongo que lo haria por una buena causa
Qui va pagar diners per l'obra, els va perdre molt ràpidament.
El fet de ser diferent, l'ha revaloritzat
L'acte és transgressor. No entenc la revalorització
Brutal

Una bona reflexió sobre el concepte d'art, i una revisió d'aquest concepte. Així com al segle XIX hi van haver artistes que pugnaven contra l'academiscisme, Banksy al segle XIX revisa el concepte d'art com a producte comercial snob. Sobretot és mostra de l'estupidesa de bona part del públic.
Què és absurd revalorar una cosa que ja no existeix.
No te sentit
Tirar els diners
No ho acabo de entendre!
L'art ha de ser, en part, transgesso, i això n'és una mostra
Una forma o manera de cridar l'atenció.
Que ja no saben que fer per innovar.
No ho entenc gaire
Massa bèstia
Doncs atrau a la gent a la seva compra! Però ho trobo absurd gastar diners per res!
és original i contradictori
Opino que es tracta d'una burla, però una bona estratègia, ja que fent això la seva obra ha sigut més conseguida i va fer augmentar el preu de la seva obra
Es una propuesta interesante
M'encanta. Bravo.
Que és un crack
És una manera de cridar l'atenció, crear opinió, denunciar l'especulació, provocar l'espectador, remoure consciències...
Considero aquest acte una reflexió del sentit efímer de l'existència que potser volia transmetre l'artista
Performance total
La seva obra i el seu missatge no es poden comprar. Crec que és un concepte força únic.
Guai
Es una provocació I no crec que això hagi d'augmentar el seu valor. Puro marketing
Doncs que el millor art és el que no deixa indiferent.
Me parece una forma muy llamativa y sorprendente la estrategia que siguió. Pienso que ahora incluso tiene más valor por el hecho que se ha “autodestruido”
Pienso que ha sido una estratagema concertada con el galerista para beneficiarse
Un acte una mica macabre, per provocar espectació i originalitat.
Que es una mica absurd pagar per una cosa que s'autodestruïx
Es una tontería
Una molt bona performance reivindicativa pero que potser no va aconseguir l'objectiu que pretenia
Ho va fer per tenir repercussió, publicitat original.
Missatge , Provocació
Acte de rebel·lia
Provocador
Imaginatiu
Desconcertant. Vol significar-se amb l'originalitat.
Voldria crear impacte per fer-ho de manera diferent a la habitual
Una escentricitat
Cadascú és lliure de fer el que li sembla amb les coses que crea. El fet que es revaloritzi la obra és perquè l'ha fet única.
Una forma diferent de cridar l'atenció i, en conseqüència, com som de manipulables els humans
Em sembla malament ja que si estàs pagant per una obra no vols que es destrueixi. No em sembla bé moralment, però com a tècnica de marketing és efectiu ja que crea polèmica.
Que volia cridar la atenció i que es parles d'ell
Va innovar tot i semblar una incoherència destruir la seva pròpia obra
És una manera d'expressar que el és inabastable, precisament una cosa es revaloritza quan es pot perdre.
Ho trobo original, i que el fet de fer de autodestruir-lo ho fa que la gent encara ho vulgui més

Sempre lo diferent ha marcat en tots els aspectes de la vida i crec que és un acte diferent que caracteritza l'artista (que és el que intenta crear ell, misstges a través del seu art) i poder mantenir una obra a mig procés trobo que adequa que el preu també augmenti.
No hem sembla correcte
Original
Son formules per fer'sa conèixer l'artista (un missatge obert)
Brillant
Una gran operació de màrqueting
Crec que vol demostrar que l'art no es pot comprar i a la vegada els compradors volen tindre una cosa que és única per propi egoïsme
Estratègia màrqueting i ressò mediàtic
Actualment l'art busca sempre innovar no la bellesa, per tant el fet que realitzés una platformans q mai s'havia vist , fa que sigui normal l'augment el seu valor encara que l'obra estigui mig destrossa ja que com he dit anteriorment no es busca la bellesa.
Una tontería
Es diferente i sen va parlar molt
En banyat creu que l'art del carrer ha de ser efímer
Curiositat
És un missatge de l'artista
Et fa pensar sobre pagar per l'art. Que pertanyi només a qui s'ho pot permetre.
Genial
Extravagant
Considero k s'ha rigut de tothom
No m'agrada perquè no fa que tingui més valor artístic es mes aviat comercial.
Una xorrada
Un acte original
Molt malament perquè s'ha de guardar
Que el seu objectiu no era duplicar el valor si no que es valorés l'obra en sí.
Ho trovo fatal, jo no hagués permès la revaloració ni comprat.
Reforça el missatge que vol donar Banksy a çes seves obres.
Una manera de cridar l'atenció, em sembla absurd

La rata és l'emblema de Banksy. Per què creus que ha escollit aquest animal?

Text d'una resposta llarga

No ho sé
perquè és d'un grup d'artistes que malauradament no sempre estan ben valorats
Ni idea
Per donar importància a un animal que a poca gent agrada
No ho se
No ho sé
Ni fava
Perquè s'associa amb la brutícia i les clavegueres, ergo pobresa ergo proletariat, i ell critica aquest tipus de dialèctica i mostra les injustícies que la classe mitja/baixa pateix des de la primera infància.
Perquè és un animal que no agrada a la humanitat en general i per rehibindicar que només és un animal inofensiu
Perquè es un animal capas de viure amb tot
Un animal de carrer que agrada a molt poques persones es molt identificatiu
crec que intenta fer una analogia amb el que realment l'esser huma es
simbolitza els baixos fons y lo pitjor dels centres urbans
Perquè es un animal poc desitjat i amb connotacions negatives.
És un animal que viu amagat i que la gent vol pensar que no existeix, possiblement com ell.
Per què culturalment a occident és un animal gens valuós, transmissor de malalties , que provoca fàstic i aversió. Suposo que Banskí busca fer coses diferents, copsar l'atenció de la gent.
Supervivència
Per ser un animal poc escollit per altres artistes I fer-ho diferent
Porqué en la vida nos volvemos como ellas
Perque es un animal poc estimat?
Pq essent practicament invisibles, son a tot arreu
Perqué és el que s'amaga, el poble davant la societat
Pq és una cosa que esta mal mirada, que no es deixa veure molt
Perquè és un animal relacionat amb la revolució. Les rates són animals que habiten a les clavegueres i representen les classes baixes, la idea de Banksy amb aquesta representació és la revolució i l'alçament del poble.
Reflecteix la societat
Les rates marxen amb el que es seu rapidament en un lloc sense "ningu"?
Perquè és de carrer,com ell.
És una animal que s'aprofita de la gent i potser és una reivindicació.

Perquè li agradava.
Per diferenciar-se
Potser perquè és una icona fàcilment vinculable a la classe obrera i es crea certa proximitat a aquest grup social si s'utilitza per tal d'incidir-hi.
Per la seva manera d'actuar, sigilosament
Per què li agradava?
Perque ningú el coneixia, es movia de nit i per suburbis
Són plagues, intel·ligents, esmunyadisses i poques vegades se les veu...
Perquè no és vista com a bella a ulls de la multitud
Perquè es un animal que genera inquietud
Crec que l'ha escollit ja que és un dels animals que menys agrada a la societat. Potser creu que les seves obres i el que critiquen, així com el seu caràcter, pot identificar-se amb aquest animal.
Potser perquè es un animal repudiat per les persones.
Molt intel·ligent
Perque de normal les rates no agraden a la gent i ell es sentia així
Perque ell es com una rata, ningú la veu perque es camufla entre la foscó, per exemple.
Llibertat
Perquè és un animal molt rebutjat socialment
Ja que es un animal que es rebutjat per tothom, i realment ningú l'escolliria. El solem a tribu ir a brutícia, a desordre, alguna cosa poc agradable...
Per fer crítica d'alguna cosa.
Potser perquè les rates son l'animal més menyspreat per la societat i fer art amb aquest es una manera de reivindicar-se.
Es una manera de expressar lo que ven sus ojos
No tinc ni idea.
Corre x allà on vol
Desmitificar l'aura dels artistes com a individus 'superiors'
Porque somos unos rats
La rata com quelcom poc digne, adaptable, que inclús genera repulsió però que es supervivent i adaptable (interpretació lliure i absolutament personal).
Per la capacitat de supervivència.
Una manera de cridar l'atenció
Per com és la societat
Com a representant dels carrers.
No tinc Proust elements per tindre una opinió
Perquè s,ho menja tot.
Perquè la humanitat som pitjors que rates.
Per que fa surgir emocions potents a la gent
La Rata es mou sigilosament i ell abans feia grafitis a les parets i havia d'anar ràpid i sigilosament com una rata.
no ho sé
Perque es moviment nescut el carrer
Banksy es un artista urbà, les rates són animals que es troben al carrer. Suposo que s'ha trobat identificat amb elles. O potser es perque les seves obres es troben a tot arreu com les rates.
Porque vive oculto
Perquè està a les clavegueres de la ciutat però els seus missatges ataquen com la pesta.
Perque és moviment nescut al carrer i la rata és nativa.
Per llesta
Per ser un animal repudiat
Es compara amb una rata perquè diu que son menyspreades i perseguides com els grafiters
Perquè és un animal "callejero" i Banksy realitza totes les seves obres al carrer.

Un animal rebutjat a nivell social per que es relaciona amb la brutícia.. Una altra provocació
Perquè és un animal que no està ben considerat.
Porque él mismo dijo que si te sientes sucio, solo o insignificante, entonces las ratas son un buen modelo a seguir; existen sin permiso, no tienen respeto por la jerarquía de la sociedad y tienen sexo 50 veces al día.
Creo que para representar a los sectores que quiere criticar
Perquè es troben per tot arreu.
Com a denuncia
És un artista de carrer. La rata és un animal de carrer, de ciutat...
Pot ser identifica aquest element amb el món artístic
Per la connotació rebel
Per remoure la ment de la gent
No ho se
Per el art del carrer
Perquè és una persona que vol estar en el anonimat, i potser s'identifica amb aquest animal perquè sempre estan amagats.
Per què és un animal rebutjat
Perque es fan del Mickey mouse
Perquè es un animal "callejero" i vol transmetre un art a l'abast de tothom
Pels seus orígens, és un pintor de carrer.
Perque es un animal realment molt comú i fer entendre la realitat
Per com ell es sent i s'identifica en aquesta societat. Com a persona i com a artista.
Ho desconec
Perqué es escurredis
Perque a d'ectuar amagat per no ser etrepat com l'imatge
Com a símbol de la societat actual
Crec que pot representar la opinió de la societat que ell té
Per la imatge q se'n té d'aquest animal i les connotacions
Jo crec q es una crítica a la societat
Animal molt comú
Un animal que s'amaga de la societat, com fa ell
Atencio
Perque els grafiteres pinten d'amagat i s'amaguen en la foscor.
Perquè viu als carrers i significa tota aquella gent que lluita des d'abaix de la piràmide
Per que pertany als carrers
Viuen amagades i contra el sistema
Perque crea rebuig
ni idea
Perquè representa el que ningú vol, el que es marginal
Ni idea
Pq es l animal a nivell genètic q més s assembla a l' ésser humà.
Perque ho arrossega i rebenta tot. I fa fastic a tothom
Crec que el símbol de la rata simbolitza tot allò que sobreviu a les guerres i a tot tipus de proves que ens posa la vida i que per molt que intentem matar-les i voler acabar amb elles és una de les espècies que sempre sobreviu i es reproduceix.
Pk si sent identificat
Reflecteix allò que tant critica de la societat, potser.
Ni fava

Què et transmet aquesta obra? Quina creus que ha estat la intencionalitat de l'artista?

Text d'una resposta llarga

contrarietat, comparar el tercer mon amb les grans multinacionals
No hi ha d'haber desigualtats i tothom ha de ser feliç tal com és
Que tots som iguals i que es pot conivre
De nou és un contrast entre orient (el mig) i occident (Mickey Mouse/Disney i Mcdonalds): mentre occident viu feliç en la seva fantasia de riquesa i prosperitat altres pateixen les conseqüències i viuen la realitat, que és la d'un món injust i desigual que només dona oportunitat als qje viuen més amunt, allà on el capitalisme prospera.
Que els dibuixos animats son titelles de la humanitat
Que hi ha fam al mon I que uns podem menjar I daltres no
Transmet que tenen a la juventut controlada
Critica capitalista
capitalisme dolent
Criticar les grans companyies, com es nodreixen de altres indústries que estan a parts del món on la gent té unes condicions de vida nefastes.
Em transmet desigualtat i capitalisme, i crec que l'artista ha volgut criticar el consumisme dels països occidentals i l'explotació dels països pobres
Reflexar la cruesa dels efectes de les guerres en els infants (em sembla que aquesta nena va ser fotografiada fugint dels atacs a la guerra de Cambotjà o del Vietnam) . Suposo que l'autor vol contrastar la vida dels infants del primer món amb els que estan en conflictes bèl.lics. Crec que ho aconsegueix !
La fugida dels cànons establerts en l'entreteniment infantil
Anar en voltat de personatges divertits I fer la vida mes alegre
La evolución de las personas
Una infancia desagradable per la manipulacio
Tristesia. Presuposo que la idea és la de fer entendre la cara obscura del capitalisme
Reivindicació. La intenció és la queixa de la utilització d'esclaus darrera aquestes cases comercials
Els nens estan manipulats, i estan indefensos davant del marketing
Jo crec que l'intencionalitat de l'artista, com en la majoria de les seves obres, ha estat la provocació i la reivindicació, ja que en Mickey Mouse i el pallasso de MCDONALD'S són icones molt reconegudes en el món capitalista (podriem dir que representen a Estats Units en aquest cas) juntament amb una imatge molt famosa també, la famosa imatge de la nena de la guerra de Vietnam, coneguda com la nena del

napalm, que escapava de la toxicitat i la corrosió dels gasos amb els quals havien atacat el seu poble (el causant d'aquest atac va ser l'exèrcit estatunidenc)
Món idealitzat
La persona esta condicionada per les marques típiques, en aquest mc donalds i Disney.
Que les grans marques han destruït els petits artistes.
Els dos personatges contraposen les guerres, és a dir, mentre els nens disfruten a Amèrica dels dos personatges altres han de suportar com l'exèrcit d'aquest país els bombardeja.
Que les grans empreses no valoren a les persones, tots som números, ells el que volen son els diners. Penso que la intenció de l'artista es crear un impacte per a fer reflexionar a la gent.
Que no a tothom li agrada el mateix
Uf. Doncs la sensació que em transmet és bastant negativa. Potser la classificaria com inquietud i rebuig. Em fa pensar que símbols tan coneguts internacionalment com aquests tenen cert poder sobre nosaltres i influencien les nostres vides ja de ben petits sense que nosaltres ens en adonem. Fins i tot diria que ens acompanyen per formar part d'un ramat massificat on no hi ha lloc per la identitat pròpia.
Hem transmet com una falsa hipocresia, com que tothom som feliços i tot es com de pel·lícula
Em transmet molta injustícia, de grans empreses que s'aprofiten dels més pobres. Crec que té una intencionalitat crítica del capitalisme
Que les grans multinacionals promocionen, amb un somriure i tot, tals actes vandàlics
Tristesa...tristesa perquè sóc conscient que és una sàtira al nostre món real i al que les "grans mundinacionals" pensen que fan amb la gent "necessitada"
Criticar el capitalisme i els blancs
El que actualment va lligat amb l'infantesa. Monstra incertesa i que cada un entenes un missatge i el fes seu
Em transmet egoisme per part de les persones amb cultures més avançades o més riques. Crec que vol dir-nos que disfrutem de moltes coses innecessaries mentres altres persones ni tan sols poden cobrir necessitats bàsiques.
Transmetre el missatge de que les grans empreses com Disney o McDonald's on el seu públic és principalment nens realment no es preocupa pero ells. Perquè podria cuidar els més necessitats amb donacions, campanyes de concienciació...
Esclavitzar els nens
Que desde petit et lliguen em el que ells volen
L'hipocresia del capitalisme
Pederastia
Un trencament de valors i poca humanitat
Com en el símbol de la rata, reinvidicar figures que la societat te interioritza des i normalitzades, donar-li la volta al que coneixem i fer-ho veure amb uns altres ulls i una altre perspectiva. La realitat esque aquests personatges son coneguts per tothom i actualment son un negoci...
Fer una crítica del consumisme.
Com les grans marques comercials aporten la felicitat només a qui se les pot permetre sense preocuparse pel reste de persones.
Que la sociedad esta manipulada por tantos mensajes
Que l'esser humà és capaç del millor i el pitjor.
Una mica de por
Ridiculitzar els EEUU
Associar, per fer reaccionar, la misèria amb la frivolitat.
Mmmm decir que lo k se supone quebes bueno para los niños realmente no lo es
La hipocresia del capitalisme exacerbat i la globalització. Crítica explicita als Estats Units d'Amèrica i la seva falsedat Mickey Mouse, "l'amic dels nens", i el pallasso inquietant del mcdonalds acompanyant una víctima de la bomba atomica que aquesta mateixa nació va llençar.
Que la publicitat enganya molt.
Que hi ha parts del mon k ho passen molt malament i nosaltres no en som conscients porque vivin força

bé
Hipocresia
No ho entenc
Remoure consciències
Denunciar la violació dels drets humans, I aquesta violació ve donada per mitjà de moltes formes.
Un món de contrastos, vergonya. Si
Transmet la hipocresia de les grans empreses pensant només amb el benefici i el màrqueting
Dos que generen molts diners i en el món hi gent que no té res de res!
la humanitat és inexplicable
Record de l'infància
Crec que es una crítica a la societat del país, surten Mickey Mouse i Ronald que són dos figures molt representatives i la nena de Vietnam. Una crítica cap a la guerra i economia
La colonització cultural de occident sobre oriente, a través de figures icòniques
El "don't worry be happy" al servei d'un capitalisme hipòcrita
Record de la infància. Crec que la seva intencionalitat era mostrar certa alegria.
Que som poca cosa
Provocar l'espectador i remoure-li la consciència
Un missatge molt clar: anticapitalisme. Una clara crítica a les multinacionals i a la propaganda neoliberal
La diferència entre la desgràcia d'una nena vietnamita i uns icons infantils nord-americans
Un missatge en contra de la guerra i que els nens haurien d'anar agafats de la mà d'aquest tipus de personatges i no de plorar i d'agonitzar com a conseqüència d'una guerra
Sap molt greu, que vegem que passa en el món
De criticar el paper de USA a Hiroshima
Fòbia als pallassos
Pienso que la niña que se ve en la obra está sufriendo, por la cara y por la forma en la que le están agarrando de los brazos. Creo que la intención del artista ha sido expresar esa forma de control.
La chica del bombardeo de Vietnam otro símbolo más de la cultura americana junto a MacDonalds y Miky mousse
Indignació. Denunciar les injustícies.
La desigualtat alimentària que existeix en el món
Crítica a la cultura EEUU
Crítica al moment actual que vivim, la importància que li donem a les empreses i al entreteniment (pel nostre propi benefici) oblidant-nos d'allo realment important
Hiroshima s'ha maquillat o amagat amb la fantasia
Denúncia de la falsetat de la societat davant necessitats reals de la infància. Uns tant, d'altres tant poc...
Despertar consciències
Sàtira
Remoure consciències. Criticar els EEUU, la hipocresia...
Em transmet desesperació i aparença
Nosé pero no me agrada
Mal rotllo.
Em fa pensar en la dualitat d'emocions, sembla voler reflexar les diferències que hi ha al món
Que mentre hi ha multinacionals bilionàries, hi ha gent morint-se de gana
Contrarresta el imperialisme Amèrica amb els morts que deixen les seves guerres
Realitat vs ficció. La realitat és la silueta del mig envoltat de la figura de Disney i la del pallasso de McDonalds.
Mostrar que el món és hipòcrita i s'enriu de les guerres i desgràcies dels altres.
El "mal" que ha fet Disney i la publicitat amb la realitat
És forta. I ens intenta que ens adonem del consumisme i el màrqueting que marca el nostre dia a dia sense veure més enllà. Al que estem tristament acostumats.
Criticar les grans corporacions

Alegria.Felicitat
Crec que vol dir que els poderosos s'enfoten de les desgracias dels demes
L'ipocracia del mon
Ni idea
Em revolta... vol retratar la incoherència de la societat americana
Crec que vol representar la manipulació que hi ha a la societat actual i que comença amb el públic més petit per això mostra "icones" de caràcter infantil
Es despulla un món per nens que no és tant fantàstic com aparenta
Transmitir la hipocresía del capitalismo y el ser humano?
Estem encadenats en aquesta societat de consumisme....
L'engany
Transmite companyerisme.
les dues americas, la rica i la pobre
Felicitat
Arribar a la societat per comunicar que el mon es per tots els nens i nenes i que tots tenen el dret de viure una infància
Crítica al pensament superficial de la societat
La farsa del capitalismo disgrazado de empatía.
Que un mateix país és capaç de lo pitjor i lo millor.
Hipocresía
Denuncia de.la hipocresía
La hipocresia de l'imperi nordamericà i la seva política bèl·lica
Cridar l'atenció sobre la indiferència de la gent davant les tragèdies.
Comparar la "felicitat" de la vida moderna amb la tragèdia de les guerres
No ho sé
Alegria i ganes de viure i pena x un mon tan cruel
Crec que tant mc donals com el creador d'en mickey mouse son dels més rics que hi ha i volia representar que no ajuden econòmicament com ho podrien fer.
Marcar una diferencia
Crítica al capitalisme. Posar el focus en les grans empreses.
Que tots som iguals i que es pot conivre

Quina diferència trobes entre la imatge anterior i aquesta? Ambdues poden ser considerades com art?

Text d'una resposta llarga

Si
Sí
aquesta no transmet cap missatge, és art estètic, si, poden ser considerades art
Si, tot i que considero que aquesta la gent es pensa que és només un grafiti sense missatge.
Tot es diferent i ambdues es podrien considerar art
En aquest cas trobo que compleix una necessitat de reafirmació estètica per part de l'artista/creador, sembla que es una reivindicació de la pròpia identitat, i tot i que no sembla haver-hi una reflexió gaire més profunda al darrera que això si diria que és art perquè esta molt elaborat i s'ha hagut d'invertir un temps i un esforç, a més de tenir un motiu. Si fos només una firma en esprai no trobaria que fos art, sinó mes aviat una pintada com les que fem als llibres de text quan ens avorrim a classe, sense cap mena d'intenció expressiva o artística al darrera.
Aixo no te un rera fons i la altre si, si que es art
Indiscutiblement les dues son art
Son formes distintes d'expressio estètica
Si y no, una cosa es signar el teu nom o pseudonim a una paret, y l'altre voler trasmetre un missatge; tot i així, les dues poden ser art
Tots dos són diferents tipus d'art, una té una visió crítica i l'altre és per pura estètica.
Si, les dues son art, però una té un missatge i un sentit que l'altre no.
Sí , crec que totes dues poden considerar-se art, per a mi l'art és creació.
Sí, ambdues transmeten algun missatge
Son totalment diferentes aquesta es com grafiti. Poden ser considerades art.
La imaginación del artista
Una es un grafiti i laltre no. Totes dues son art
Banksy no utilitza lletres en les seves obres, en canvi aquest tipus de graffiti les lletres són l'element principal. Personalment crec que ambdues són art, diferents estils d'art urbà, però ambdues ho són.
Les dues són art, diferent però ho són.
Si, diferent genere d'art, pero també ho es.
La primera no,la segon sí.
Són dues maneres diferents d'arts i d'expressió, però si tenen un significat per a mi són art.
Aquesta potser no busca un impacte social. Les dues son art, cadascuna dins del seu estil.
Totes dues són obres d'art
Penso que les dues són art perquè volen transmetre un missatge. Però en aquest cas, almenys des del meu punt de vista, no puc extreure'n cap conclusió fàcilment. Potser alguna temàtica feminista per la corona, però la paraula no la sé desxifrar.
La diferencia está en l'estil i en el missatge que vol donar

Aquesta última no em transmet res. Així que no ho considero art
Aquesta te molt menys missatge, l'altra esta creada amb rerefons i amb bellesa inclosa
Ambdues poden ser considerades art si però necessito que em faci sentir alguna cosa una obra. I en aquest cas tot i que m agraden les formes no sento res...
La legalitat de l'acte. No considero escriure bonic com a art.
Una es una paraula i l'altre figures humanes o dibuixos animats. Si crec que ambdues poden ser considerades art.
Crec que les dos imatges poden considerar-se art. La principal diferencia és que la primera transmet un missatge molt clar mentres que la segona pot ser interpretada de moltes maneres diferents.
Personalment no, ha que no en transmet cap sentiment ni missatge en particular.
Sí, art de seduir de difwrenta manera
Si, son arts diferents pero igual d'acceptables.
Aquesta representa un nom o un personatge, l'altre té una critica social al darrera molt important
Different missatge
La diferència és el reconeixement, els graffitis són art però giren entorn a l'ego de la persona que ho pinta i banksy no busca res més que impactar i remoure't per dins
Sí, ja que l'art es molt relatiu i s'enten De moltes maneres. Depen de qui el vegi ho pot interpretar d'una manera diferent.
Són dos tipus diferents d'estils artístics.
No, l'art (encara que de vegades no ho aconsegueixi) ha d'intentar transmetre ideologies, emocions, realitats,... Aquesta imatge només aporta algo a qui l'ha pintat.
Cada una expresa la forma de ver las cosas
Diferents forma d'expressió artística. Art pot ser qualsevol cosa.
Els autors semblen dues persones diferents. Si és art, no només els Miro , els Dalí o els Picasso son art.
Denúncia i reacció. Les dues manifestacions es poden considerar arr
La segunda es feisima
En l anterior hi ha critica social i en aquesta no. L anterior es d un autor reconegut per la critica com a artista i en aquest no. Pot considerarse art si hi ha: un exercici intel. Lectual, una reivindicació per part de l artista i una reacció per part d critica i públic.
Personalment no m'agraden.
En certa manera si
Un estil molt diferent
Provocació vers autoafirmació
La segona,si.
Un apela més a l'espectador i et fa reflexionar, aquesta última em sembla una firma en forma de graffiti.
Si totes dues son art , però per mi en l anterior es veu mes la gran capacitat de dibuix de l artista
Aquesta a mi no em diu res
cultures diferents, però si, els dos son artistes
Siles dues son art,ila diferencia per mi es que aqui ja
Ambdues poden ser considerades art, pero d'un estil diferent. L'anterior té algun missatge o critica cap a alguna cosa, mentre que aquesta es una representació de la persona, un sentiment o emocio que vulgui expressar sense necesitat de transmetre cap missatge
La primera transmet un mensaje. La segunda es solo estética
Ambdues poden ser considerades art, però segurament l'altra es mantindrà en el temps i aquests serà merament anecdòtica, ja que l'altra té més ressonança en quant a que toca un tema que afecta a més gent i té un missatge amb més rerefons.
Si les dues son art,la diferencia per mi es que aqui, el meu record s'enfoca més cap a l'adolescència.
El missatge
Sí, però aquesta no transmet cap missatge.
La diferència és precissament el missatge de la imatge anterior. Aquesta altre no pasa de ser una firma o símbol d'algun grafiter o banda urbana.

Les dues poden considerar-se com a art, però potser la primera imatge té un significat molt més profund que no pas la segona imatge.
Una es tipu collage l'altra es una pintura. Tot és art
Jo considero que cadascuna és un tipus diferent d'art. Diferències moltes. Un pretén generar sentiments i l'altre, segons la meua opinió el que fa és desfogar-se i deixar petjada. Són dues formes diferents de deixar constància com a autors.
Es otra forma de arte. Mucho más informal y urbana pero otro estilo, no podría compararlo con la imagen anterior porque son ámbitos diferentes. Según mi opinión, sí, las dos son arte.
La anterior me transmite más mensaje que ésta. La última no
Les 2 obres són art, la segona és un art més abstracte, la primera amb missatge més impactant i que et fa pensar.
Una es més important el missatge que transmet i l'altre la manera visual de com fer-ho
Aquest no sembla tenir un missatge darrera
Les dues reivindiquen. Son art i ahora transmeten missatges, però no m' agraden.
Sí tot i que no estigui tan ben vist acceptat per la societat
Si. Un és més visual i l'altre porta un missatge amb molta càrrega
Diferents formes d'art i d'expressar les coses
Si. L'altre representa personatges coneguts. Aquesta posa RISK i és molt personal.
Una és una composició d'imatges que poden ser reals i l'altre és abstracte, entenc que les dues poden ser art
Això no em sembla art, simplement vandalisme.
Aquesta última la veig més d'art urba. Si tot és art
Aquesta és una manera abstracte de denunciar la societat. Sí, són totes dues reivindicatives i són art.
Si, però art totalment diferent, ja que una es una dosi de realitat i aquesta és més senzilla
Considero totes dues obres d'art. La de Banksy em transmet a més a més un missatge reivindicatiu cap a la societat que aquest última no té.
No trobo semblances
Semblen grafitis, més modern. Sí
O veix extracta i si art diferent
Moltes i sí
Sí, totes són art
Si ,totes dues son mostres d'art pero diria que una es visual i l'altre vol transmetre un missatge
No aporta cap missatge.... Si, totes dues les considero obres artístiques.
Si, art, pero difarent
Ambdues son art però la primera dona un missatge mes clar
Colors mes vius
Sí però aquesta es un art més modern fet pel simple fer de realitzar arr i l'altre intenta aconseguir donar un missatge
Aquesta darrera no em transmet cap missatge. Si es pot considerar art per l'estetica: forma, colors..
Sí. Son dos tipos diferentes de expresión de arte. Y, además, el graffiti es un movimiento que surgió gracias a la ampliación del tiempo libre.
Una et fa pensar i l'altre és només una firma xula.
Si, son art les dues
Són tècniques i arts diferents, però amdòs atractius. Les dos són art.
Aquesta imatge te una finalitat diferent que no es remoure les consciències però també és art.